Poštnina plačana v gotovini **Leto LVI.** V Ljubljani, v soboto, dne 28. januarja 1928. **Št. 23.** Posamezna številka 2 Din

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 D

SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp. petit-vrsta mali oglasi po 1·50 in 2 D, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2·50, veliki po 3 in 4 Din, v uredniškem delu vrstica po 10 Din
a Pri večjem a naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo ✓ Uredništvo telefon št. 2050, upravništva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 ✓ Čekovni račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349 za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Napačni računi

Nad vse klaverno je Pribičevič-Radičeva zveza prestala prvo rahlo preizkušnjo. Epizoda dveh dni je končala; sedaj lahko sodimo, kaj je prav za prav bilo na stvari.

G. Velja Vukičevič je po nedeljskem govoru g. Svet. Pribičeviča, še bolj pa radi sestankov gg. Davidoviča, Radiča in Pribičeviča, hotel napraviti žongliranju konec s tem, da je povabil g. Radiča v vlado. Ta korak se je pripravljal že poprej in čutilo se je v vseh radikalnih listih, da zadnje čase Radiča sploh ne napadajo več, tem huje pa udarjajo po Svetozarju Pribičeviču. Brez ozira na trenutno taktično primernost tega koraka, je g. Velja Vukičevič ravnal popolnoma v interesu države in političnega pomirjenja. Če ima namreč sedanja vlada kako pomanjkljivost, je največja nedvomno ta, da v njej ni zastopnikov najmočnejše hrvatske stranke. Že takoj po volitvah je g. Velja Vukičevič opetovano naglašal, da noče vladati proti Hrvatom in bi rad vladal s Hrvati, če bi jih ne vodil Radič. G Radič je te izjave razumel in v svojih zadnjih nastopih je bil umerjenejši, tako da ga je Pribičevič daleč prekosil z neresnimi izpadi in neumestnimi izjavami. Vsled te izpremembe v Radičevem zadržanju in pa zato, da se oslabi vpitje vsemogočnega voditelja opozicije g. Pribičeviča, je g. Vukičevič ponudil g. Radiču, naj s svojim klubom vstopi v vlado.

Radič je pričel pogajanja. Pogajal se je sam brez Pribičeviča. To dokazuje, da začetkom pogajanj Radič na Pribičevičevo zavezništvo ni kaj prida dal. Radič je šel še dalje. Dr. Marinkoviču je dal celo načelen pristanek za vstop v vlado. V prvi polovici pogajanj je izgledalo, da bo Radič pameten, izkoristil ugoden položaj, zapustil opozicijo in prešel v vlado. Ker so se pa razgovori zavlekli, je Pribičevič seveda v obupnem boju za svoj obstanek vse storil, da pregovori Radiča, naj ga ne zapusti. Pribičeviču se je šlo za vse. Sam je zaigral ves političen kredit, kar ga je kdaj imel. V prečanskih krajih je znan po krvavem PPŽ režimu, v Belgradu pa je po zadnjem govoru nemogoč. Njegova frakcija predstavlja odlomek bivše demokratske stranke, odlomek, ki v parlamentarni konstelaciji niti idejno niti številčno nič ne pomeni. Naravna posledica tega je, da je g. Pribičeviču stranka že parkrat hotela tako rekoč pod nogami skopneti. Razna gibanja, naj se SDS priključi demokratski stranki, so se razbila samo na osebni ambicijoznosti g. Pribičeviča, da ostane samostojen šef. Samo zato je g. Pribičevič svojo frakcijo tudi naslonil na g. Radiča.

S tem pa je g. Pribičevič storil korak v negotovost in veliko osamelost. Negotovost je g. Radič sam; z njim je združena pa osamelost. Zamislimo se le v položaj, ki bi bil nastal za Pribičevičevo frakcijo, če bi bil Radič sprejel ponudbo vlade! Zaenkrat Radič tega ni storil. Nam se zdi, da bolj pod vplivom drugih političnih činiteljev in ne toliko na prigovarjanje g. Pribičeviča. Toda ti poizkusi privabiti Radiča v vlado, se bodo ponavljali in kolikor njega vsakdo pozna, ni mož, ki bi se dolgo upiral takim vabam.

Tudi nima resnega razloga zato. Kombinacija — ki pa tudi ni še realnost — Davidovič-Radič-Pribičevič je samo opozicionalna zveza, ki nima zadostne večine, da bi mogla prevzeti vlado. Vlada je mogoča samo z radikali in SLS. S tema dvema kluboma mora računati vsak, ki sploh hoče v vladno večino. To je bistro predvideval dr. Marinkovič in to razume tudi dr .Spaho, ki je slep in gluh za vsako opozicionalno taktiko. Radič bo prej ali slej moral tudi kloniti pred tem dejstvom in tedaj se bo odločil za prelom s Pribičevičem, ki ga sedaj ovira. Z ozirom na časovno neposrednost med zagrebškim skupnim shodom in zadnjimi dogodki v Belgradu, je Radič sicer bil res v zagati in težko mu je bilo, da bi že v četrtek prelomil z vsem, kar mu je bilo v nedeljo še sveto. Toda ravno ti dogodki so bili za Radiča mig s kolom, da ima od družbe s Pribičevičem samo golo in čisto izgubo. Zato bo Radič nedvomno tudi izvajal vse konsekvence, ki slede iz tega političnega računa.

Ozračje bo popolnoma čisto, ko pade odločitev še v demokratskem klubu. Iz vseh Radičevih izjav izzveneva, da mož nestrpno čaka na to odločitev. Tudi popolna zmaga radikalnejšega krila demokratskega kluba pod vodstvom g. Davidoviča ne bi prinesla tega, kar g. Radič pričakuje. Vlade namreč skupina Davidovič-Pribičevič-Radič sestaviti ne more, ker je skupina Vukičevič-Korošec-Marinkovič-Spaho še vedno najmočnejša. Tedaj bo menda tudi Radič spoznal vso neumestnost svojega ravnanja v teh dneh in uvidel, kako kruto je nasedel Pribičeviču.

S katerekoli strani opazujemo zadnjo senzacijo, se pokaže samo kot enodneven pojav, ki na točno določeno linijo vladne politike ne bo imel nobenega vpliva. SDS se sicer trenutno lahko veseli, da jo je Radič zaenkrat rešil smrti, toda račune te svoje polomije bo plačal Radič sam.

Radić zaigral najlepšo priložnost

Ogorčenje radi Radičevega ravnanja — Davidovič hoče izsiliti odločitev demokratskega kluba — Brezuspešna seja — Dva tabora — Odločitev v ponedeljek — Muslimani in Marinkovič z vlado — SLS in radikalna stranka v trdni zvezi

r **Belgrad**, 27. januarja. (Tel. »Slov.«) **Pri presoji novega položaja je treba imeti pred očmi dogodke ob priliki krsta novega kraljeviča. Navdušenje širom naše domovine je bilo veliko in iskreno, ko je novi kraljevič dobil ime poslednjega kralja hrvatskega Tomislava. To je bila državniška gesta, ki hoče voditi, združiti in zbirati vse pozitivne elemente, da naša država dobi tisto veljavo in moč, ki ji po njeni veličini in bogastvu gre. V smislu teh in takih najvišjih intencij je vlada pozvala Radičevo stranko, da vstopi v vlado. Tako državniško gesto pa je silno osupnilo, da je Radič odklonil te visoke intencije in se postavil ob Pribičevičevo stran. Radič in Pribičevič hočeta sedaj to fronto povečati tudi z Davidovičem. Ker se je Davidovič angažiral za izvajanje njunih načrtov, je položaj trenutno v demokratskem klubu. Demokratski klub že dosedaj ni bil enoten. Razpoloženje nekaterih članov je bilo v zapreko večjemu in določnejšemu delu vlade pri izvajanju njenega programa. Del demokratov pod vodstvom Veljkoviča, Grola in drugih je bil stalno v opoziciji proti vladi. Tako smo imeli nenormalen položaj, da je bila demokratska stranka odlično zastopana v vladi, na drugi strani so pa njeni avtoritativni voditelji bili v javnosti proti tej vladi vedno v opoziciji. Demokratska stranka oziroma poslanci demokratskega kluba so tudi danes še vedno razdeljeni na ta dva tabora. Vlada je večkrat poskušala priti povsem na čisto tudi z demokratskim klubom. Vendar se je vedno našel nek srednji izhod. Danes pa, ko je Davidovič sam postavil to vprašanje na dnevni red, je upati, da pridemo tudi tukaj popolnoma na čisto. Gotovo je eno, da Davidovič pri tem ne more računati na muslimanske poslance, ki so del DZ. Ni pa gotovo in ne moremo danes jasno videti, na koliko poslancev lahko Davidovič računa.**

Za danes je sklical Davidovič sejo demokratskega kluba, ki se ni mogla vršiti, ker je prišlo na sejo premalo poslancev. Že samo to dejstvo kaže, kako majhna je borbenost v vrstah demokratskih poslancev. Ako vpoštevamo to dejstvo, se skoro zdi, da tudi preložitev te seje na ponedeljek ne bo prinesla Davidoviču tistih rezultatov, ki si jih Radič in Pribičevič želita. Muslimanski poslanci soglasno odklanjajo vse take od Pribičeviča in Radiča sugerirane načrte.

Jugoslovanski klub bo ostal v tej borbi v lojalnem zavezništvu ob strani radikalnega kluba in Vukičeviča ter z radikalnim klubom delil usodo, naj bo dobra ali slaba, kakor je to načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec izjavil pred volitvami. Mogoče je, da si Davidovič premisli do ponedeljka. Če ne, potem je demokratski klub postavljen pred vprašanje, ali hoče ves z Davidovičem, ali se bo v klubu pojavila druga struja z Marinkovičem na čelu, ki ne bo hotela vezati svoje usode na nevarne politične ekstrature nervoznega Pribičeviča in nedoslednega Radiča. Poudarjamo pa, da je temelj vsakega nadaljnjega položaja vsakega eventualnega razvoja, naj se zgodi v demokratskem klubu karkoli, sedanja vlada. V najbolj neugodnem slučaju izida v dem. klubu, je seveda jasno, da bo prisiljena iti na volitve.

Demokratski klub se boji odločitve

r **Belgrad**, 27. jan. (Tel. Slov.«) Ljuba Davidovič je za danes sklical sejo demokratskega kluba, na kateri naj bi se bilo sklepalo o njegovi zahtevi, da se klub izjavi v smislu njegovih želja ali pa proti njim za ustvaritev koncentracije. Zanimanje za to sejo je bilo v javnosti veliko. Zato pa je bilo med poslanci demokratskega kluba tem manjše. Na sejo je prišlo okrog 40 poslancev. Prišli so vsi ministri. Davidovič je otvoril sejo in izjavil, da jo je sklical radi političnega položaja, ki je zelo važen in glede katerega bi se moral demokratski klub opredeliti. Nekateri poslanci so takoj pripomnili, da se niso zbrali vsi poslanci in da z ozirom na važnost zahtevajo, da se naj seja preloži na ponedeljek ob 9 dop. Poslanec Veljkovič je zahteval, da se naj dela. Klub je sklenil, da se seja preloži na ponedeljek ob 9 dopoldne.

»Pravda« poroča k tej seji sledeče: Od muslimanov se je moglo po seji zvedeti tudi to, da je takoj po pričetku seje zahteval besedo Miloje Jovanovič, ki je vprašal, kakšno je razmerje med obema kluboma v DZ. Svoje vprašanje je obrazložil s tem, češ, da je zvedel, da je med muslimani veliko nezadovoljstvo, ker se ne vabijo na politične razgovore in ker se z njimi ne postopa tako, kakor prej. Muslimani so izjavljali, da jih ne vežejo sklepi demokratskega kluba in demokratskega kongresa. Iz teh razlogov je Jovanovič zahteval, da se postopa sporazumno z muslimani, ker so bili vedno lojalni. Ko je Jovanovič o tem govoril, mu je Grol neprestano vpadal v besedo, tako da mu je moral odvrniti: »To ni kongres. Jaz sem dobil besedo in prosim, da me poslušate.« Muslimani so poleg tega izražali veliko ogorčenje, ker je Davidovič v svojem odgovoru precej ostro kritiziral Spaha in nastop njegove stranke.

O seji se je izdal sledeč komunike: »Ker je bilo na današnji seji navzočih premalo poslancev, seja se je namreč sklicala snoči pozno ponoči, bo prihodnja seja v ponedeljek ob 10 dopoldne. Na tej seji se bo sklepalo brez ozira na število poslancev, ki bodo navzoči.«

Davidović upa na zmago ali pa na — 5 poslancev

Radič neresnično slika položaj v demokratskem klubu — Dozdevne izjave Ljube Davidoviča — Davidovič bo s petimi svojimi poslanci vstopil v Radič-Pribičevičev klub — Radič znova vpleta krono v politično borbo

r **Belgrad**, 27. jan. (Tel. Slov.) Iz Zagreba poročajo: Stjepan Radič, ki je danes prispel v Zagreb, je sprejel časnikarje in jim dal sledečo izjavo:

»Ravnokar sem prejel najnovejšo politično vest o položaju. Pribičevič mi je sporočil, da je Davidovič sklical sejo, kateri je prisostvovalo 37 poslancev. Na tej seji je Davidovič na kratko poročal o političnem položaju. Naglasil je vse važne politične momente, da je seljaško-demokratska koalicija odbila vse poskuse, da se loči od ostale demokracije. **Radi tega predlaga Davidovič, da je treba, da vsi poslanci demokracije ustvarijo enoten klub z istim predsedstvom. Ta Davidovičev predlog se je sprejel z odobravanjem. Ko bi bilo prišlo do glasovanja, bi bil tudi sprejet.** Prisotni so bili vsi ministri, ki z Davidovičevim predlogom soglašajo, ali pa vsaj nimajo nič proti njemu. Po Davidovičevem govoru je vstal poslanec Radiša Matejič in izjavil, da soglaša z Davidovičevim predlogom. Ker pa je to važna zadeva, naj se da tudi ostalim članom možnost, da ne bo nobenih očitkov s formalne strani. Davidovič je predlog sprejel in sklical prihodnjo sejo za ponedeljek. »Prosim vas«, je dejal Davidovič, »da pridete vsi, ki ste navzoči, ostale bom povabil telefonično. V ponedeljek se bo končnoveljavno o tem sklepalo. Stjepanu Radiču bom takoj poslal brzojav.« — Na to mi je Pribičevič, ki me je o tem telefonično iz Belgrad, obvestil, prečital sledeč brzojav. (To brzojavko prinašamo na drugem mestu.) Takoj pri tej priliki, ko mi je Pribičevič prečital ta brzojav, mi je dejal, da mu je bodoči naš predsednik Davidovič po seji demokratskega kluba izjavil sledeče: **1. Marinkovič popolnoma soglaša z mojim predlogom. 2. Siguren sem za večino in za Spaha, kajti on se z mojim predlogom namreč strinja. 3. Če bi pa ne bilo te večine, bom jaz s PETIMI ČLANI stopil v vaš skupen klub.** Jaz (Radič) sem nato prosil Pribičeviča, da pozdravi Davidoviča. Pribičevič je obvestil, da je v Belgradu veliko in nepopisno navdušenje radi tega modrega in enotnega nastopa celokupne demokracije. Vidite, da bo v dveh do treh dneh gotovo. Zato nisem v Belgradu nič govoril. Eto, vse je končano. Vukičevič je v razgovoru z menoj nastopal tako, kakor da stoji na konju bana Jelačiča. Dejal je, jaz nisem tisto, kar je bil Pašič, vendar sem pomiril in uredil Bosno. S tem je hotel reči, da je rešil najvažnejša vprašanja. Vukičeviču je veliko zaupanje krone, kakor bi dejal Srbijanec, pomračilo um. Če bi se on razgovarjal z menoj tako kakor z Marinkovičem, ne bi doživel poloma, ki ga je zdaj zaslužil. V nedeljo bom odpotoval v Belgrad, nato bom v ponedeljek se končal.«

Prinašamo te izjave Stjepana Radiča, da bo slovenska javnost videla, kakšen je sedaj vodja samostojnih demokratov. Poblaščeni smo izjaviti, da je več podatkov, ki jih Radič navaja v svoji izjavi, neresničnih. **Zlasti ni resnično, da bi se bila seja demokratskega kluba izvršila tako, kakor je to povedal Stjepan Radič.**

Usodna brzojavka za Davidoviča in njegovo politiko

r **Belgrad**, 27. jan. (Tel. »Slov.«) Po današnji seji demokratskega kluba je poslal Davidovič Stjepanu Radiču sledeč brzojav:

»Gospodu Stjepanu Radiču, predsedniku selj. dem. koalicije. Zagreb. Ker je snoči bila seja prepozno sklicana, poslanci pa so se razšli radi dopusta, se je po želji prisotnih sklicala prihodnja seja za ponedeljek ob 10 za nadaljnje sklepanje o važni zadevi združitve naših klubov v velike svrhe tesnega sodelovanja demokracije in njene za državo čim koristnejše vloge v koncentracijo nacionalnih sil, ki obstojajo. V ponedeljek se bo o tej zadevi odločalo. S prijateljskim pozdravom Vam in Vašim prijateljem Vaš Davidovič.«

Ponoven razgovor med V. Vukičevičem in dr. Koroščem

r **Belgrad**, 27. jan. (Tel. »Slov.«) Popoldne je obiskal načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec predsednika vlade Vukičeviča in mu izrazil sožalje slovenskih poslancev ob smrti vlade Saviča, ministra za narodno zdravje, ki je bil vedno velik prijatelj vseh slovenskih želja. Dr. Korošec se je še dalj časa razgovarjal z Vukičevičem o položaju, nato pa se je predsednik vlade podal v dvor.

Visok obisk pri dr. Korošču

r **Belgrad**, 27. jan. (Tel. »Slov.«) Poljski senator dr. J. Busek, ravnatelj osrednjega statističnega urada v Varšavi, se je ob povratku z mednarodnega statističnega kongresa v Aleksandriji, na katerem je bila naša država zastopana po g. Dučiču, generalnemu konzolu v Kairu, ustavil v Belgradu. Tu je obiskal tudi svojega starega znanca iz avstrijskega parlamenta, načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca in se z njim dolgo razgovarjal o srednjeevropskih političnih in gospodarskih vprašanjih.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta za 1·50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas za 3 ali 5 Din. Oglasi na devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko. Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

PRODAJALKA

meš. stroke, dobra moč, s trgovsko šolo, želi premeniti sedanje mesto. — Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Marljiva štev. 649«.

V najem

Velik zeleniadni in cvetlični vrt

s cvetličnjakom in vsem potrebnim orodjem - se **odda v najem** s 1. febr. t. l. Vrt se nahaja v najboljšem stanu, v krasni sončni legi, na periferiji Ljubljane. Prednost ima Vrtnar brez otrok. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod: **»Ugodnost št. 618«.**

Poslovni lokali,

posamezno ali skupno, v I. in II. nadstr., nasproti glavne pošte, se oddajo takoj. **2 trgovska lokala** nasproti kolodvora v Celju se ugodno oddasta takoj. Naslov se poizve v upravništvu »Slovenca« št. 659.

Kdo proda?

Vsakovrstne

zlato kupuje

po najvišjih cenah

Černe, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica štev. 3

KUPIM dobro ohranjen, malo rabljen, stoječ

parni kotel

Xido ali Ideal, najmanj 85 litrov vsebine pritiska 4 atm., vendar prost koncesije. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »PARNI KOTEL« štev. 615.

Kdo kupi?

Prodam 20 vagonov lepih, zdravih, suhih

bukovih drv

Natančneje se izve pri **Jakobu Drakslerju** (Cerdečanov), posestniku, Dol pri Hrastniku 665

Samo 38 dinarjev

5 kg prima bosanske suhe slive, 10 kg la. bos. suhe slive Din **74.—. Suhe hruške 2 Din** cenejše razpošilja po poštnem povzetju franko zavoj, franko vsaka pošta, trgovina **G. DRECHSLER, Tuzla** (Bosna). 10456

VINO

letnik 1925 in 1926, belo in rdeče, lastni pridelek, v količini 130 hl, proda po ugodni ceni

Franc Gerec,
veleposestnik in trgovec, Pišece pri Brežicah.

Prodam:

omaro za obleko, pisalno mizo, lepo rezljano **skrinjo** in 2 letnika revije »Čas«. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 703.

Preselitveno naznanilo.

KOMERCIJALNA BANKA D. D. PODRUŽNICA LJUBLJANA

Afilacija banke Čeho-Slovaških Legij v Pragi

se je preselila v novo urejene prostore **na Mestnem trgu št. 5**

Radioaparat

4 cevni z vsemi pritiklinami, zelo ugodno naprodaj. - Ponudbe pod »Radio« na upravo lista.

Naša obrt

PERJE

kokošje, purje, gosje in račje po najnižji ceni in vsaki množini dobavlja tvrdka

E. VOJDA, Cakovec
Medjimurje

Fidova moka Din 5·—
koruzni zdrob „ 3·50

Prvovrstni izdelki od 25 kg naprej pošilja

PAVEL SEDEJ, Javornik
(metrni min. — Gorenjsko.

Motvoz (špaga) najcenejše direktno v tovarni Mehanična vrvarna Šinkovec, **Grosuplje** 10245

Instalaterji!

Klosetne sedeže, bukove, javorjeve, polirane, prvovrstne izdelave, ima vedno v zalogi **Ig. Renše, Ljubljana, Poljanska c. 21.**

Najboljši koksi
Cebin, Wolfova 1/2

Živinska

krmilno sol

oddaja na debelo **A. Volk Ljubljana,** Resljeva c. 24

Cenj. čitatelem se priporočajo nas edinje tvrdke

Ivan Križnar krovec Ljubljana, Hrenova ul. 8	Deželna lekarna pri **Mar. Pomagu** **Mr. ph. M. Leustek** Ljubljana Resljeva cesta	**Franc Ocvirk** mesar Ljubljana, Poljanska cesta 52 (Šolski drevored)
IVAN JAVORNIK mesar Ljubljana, Domobranska c. (Italnica poleg Zmajskega mostu)	**K. Pečenko** trgovina vseh vrst usnja in čevljarskih potrebščin Ljubljana Sv. Petra cesta 31	**KOVAČIČ & JAPELJ** trgovina s specijalno in materijalom LJUBLJANA Kongresni trg 11
Blaž Jančar dimnikar Ljubljana, Breg	**PRISTOV & BRICELJ** strojna ključavnica Ljubljana Resljeva c. 4 - Sv. Petra c. 31 Telef. 2908 Ustan. 1900	**Prodajalna K. T. D. (H. Ničman)** Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2

Ne samo ceno,

temveč tudi **kakovost** izdelka se mora upoštevati pri nabavi poslovnih knjig.

Knjigoveznica K. T. D., črtalnica in tovarna poslovnih knjig v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6/II.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

Donders A., **Die Passion Christi und wir Menschen von heute.** Fastenvorträge. 126 str., nevez. 31 Din.
Engelhardt L., **Neue Wege der Seelsorge im Ringen um die Grossstadt.** 127 str., nevez. 52 Din.
Huonder A., **Zu Füssen des Meisters.** 2. zvezek: **Die Leidensnacht.** 429 str., vez. 85 Din
Linhardt R., **Feurige Wolke.** Kanzelvorträge. Weihnachten-Ostern 178 str., vez. 70 Din.
Linhardt R. Dr., **Brennender Dornbusch.** Vorträge zur Lebensgestaltung im Geiste des Evangeliums. — Weihnachts und Osterkreis. 167 str., vez. 71 Din.
Muré-Winands G. J., **In jenen äussersten Stunden.** Fastenpredigten über das Leiden und Sterben Jesu Christi. 214 str., nevez. 56 Din.
Mut, D. W., **Leiden hat Ewigkeitswert.** 93 str., nevez 17.50 Din.
Obendorfer A., **Die Seelenleiden Jesu.** 7 Fastenpredigten. 79 str., nevez. 32 Din.
Oberhammer Dr. C., **In Leid und Sieg.** Liturgische Tagesgedanken. 340 str., vez. 65 Din.
Obweger J., **Das Bild des gekreuzigten Erlösers.** Fastenpredigten. 64 str., nevez. 18 Din.
Obweger J., **Oelbergstunden.** Fastenpredigten. 48 str., nevez. 13.50 Din.
Obweger J., **Jesu Leiden und der Sünde Frucht.** 6 Fastenpredigten. 130 str., nevez. 18 Din.
Restle C. P., **Die Sünde.** Fastenpredigten. 75 str., nevez. 26 Din.
Rieder K., **Gottes Gnadenruf und die Antwort der Menschenseele.** Fastenhomilien. 58 str., nevez. 20.50 Din.
Ströbele G., **Unter den Portalen des blutigen Karfreitags.** Passionsbilder. 61 str., nevez. 25 Din.
Tondelen Dr. J., **Der Heiland am Oelberg und die moderne Welt.** Fastenpredigten. 104 str., vez. 47 Din.
Tondelen Dr. J., **Im Geiste des Evangeliums.** Homilien und Predigten. — Der Osterkreis. 161 str., vez. 70 Din.
Vogt J. **Tröste mein Volk.** Fastenpredigten. 128 str., nevez. 34 Din.
Vorlitscheck A., **Der Gemeinschaftsgedanke im Vaterunser.** Fastenvorträge. 99 str., nevez. 38 Din.

„SLOVENEC“ je za vsakega trgovca in obrtnika najbolj primeren list za uspešno reklamo

za oglase

Dobro je vsikdar naložen denar, ki ga inserent izda v tem med našim ljudstvom po deželi najbolj razširjenem dnevniku

najbolj

Vsak oglas, pa bodisi v majhni obliki (najmanjši prostor za enkrat samo 5 Din) zagotovi oglaševalcu gotov uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti, ali pa misli kaj kupiti, je „Slovenec“ za insercijo ob vsaki priliki najbolj

priporočljiv!

Nabava drv

Pri štabu komande 8. žandarmerijskega polka se bo vršila dne 15. februarja 1928 ob 11. uri dop. druga ustmena licitacija za nabavo

130 prostor. metrov bukovih drv za kurjavo

potrebnih v Ljubljani.

Pogoje se more vpogledati vsak dan ob uradnih urah pri navedeni komandi.

Kavcija znaša 5% od celokupne vrednosti nabave (tuji državljani 10%).

E. Br. 808. — Iz pisarne Komande 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani, dne 24. januarja 1928.

Ing. Gvidon Gulič:

Parni stroj in parna turbina.

Navodila za strojnike in obratovodje parnih obratov — Vezana knjiga stane 80 Din

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Nabava furaže

Pri štabu Komande 8. žandarmerijskega polka se bo vršila dne 15. februarja 1928 ob 11. uri dop. druga ustmena licitacija za nabavo furaže (konjske krme), potrebne za ljublj. garnizijo, in sicer za:

6250 kg ovsa, 7400 kg sena, 2500 kg slame.

Pogoji se morejo vpogledati vsak dan med uradnimi urami pri navedeni komandi

Kavcija znaša 5% od celokupne vrednosti nabave (tuji državljani 10%).

E. Br. 809. — Iz pisarne Komande 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani, dne 24. januarja 1928.

✝

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, oče, sin, brat in stric, gospod

Jakob Zajec

sprevodnik-vlakovodja drž. železnic

danes 26. januarja, previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega se vrši v petek 27. jan. ob 16 popoldne iz Državne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 26. januarja 1928.

Žalujoči ostali: žena, otroci: **Mimi, Berti, Erna, Zofija in Jurko** ter **ostali sorodniki.**

✝

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš dobri oče, stari oče in tast, gospod

Ivan Beck

delovodja

v sredo dne 25. januarja po dolgem trpljenju, v 72. letu starosti, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika bo v soboto dne 28. januarja ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Hranilnična cesta št. 4, na pokopališče pri Sv. Križu.

V Ljubljani, 27. januarja 1928.

Žalujoča rodbina Beckova.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Sir H. Rider Haggard: 46

Kleopatra, egiptovska kraljica.

Sedmo poglavje.

Prikrite besede dvornice Karmion. — Harmakis pri Kleopatri. — Harmakis ukanjen in ujet.

Bila je noč in sedel sem sam v svoji sobi čakajoč trenutka, da me pride Karmion poklicat, kakor je bilo dogovorjeno, in se podam k Kleopatri. Sedel sem sam in pred menoj je ležalo bodalo, ki jo je imelo prebosti. Bilo je dolgo in ostro in ročaj je tvorila sfinga iz čistega zlata. Sedel sem sam in ugibal prihodnjost, a nobenega odgovora nisem dobil. Naposled sem se ozrl kviško in pred menoj je stala Karmion — Karmion, ne več vesela in vedra, ampak bledega obraza in vpadlih oči.

»Kraljevski Harmakis,« je rekla, »Kleopatra te pozivlja, da ji nemudoma razodeneš, kaj govorijo zvezde.«

Prišla je torej usodepolna ura!

»Dobro, Karmion,« sem ji odgovoril. »Ali je vse v redu?«

»Je, gospod; vse je v redu: dobro napojeno z vinom, Pavel straži vrata, evnuhi so se razen enega umaknili, legijonarji spe in Sepa s svojo četo že čaka skrit zunaj. Nobena reč ni bila v nemar puščena, in kraljica Kleopatra sluti ravno tako malo, kaj jo čaka, kakor jagnje, ki skaklja skozi vrata klavnice.

»Dobro,« sem rekel še enkrat! »pojdiva,« in vstal sem ter vtaknil bodalo v oprsje svojega oblačila. Vzel sem kupico vina, ki je stala v bližini, in jo izpraznil do dna; ves tisti dan skoraj nisem bil zavžil ničesar.

»Še eno besedo!« je rekla Karmion nemirno, »ni še čas. Snoči — oj snoči —« in prsa so se ji močno dvigala, sem imela sanje, ki me čudno plašijo; morebiti se je tudi tebi kaj sanjalo. Vse skupaj so bile sanje in so sedaj pozabljene; mar ne, gospod?«

»Da, da,« sem rekel. »Zakaj me ob taki uri tako nadleguješ?«

»Ej, sama ne vem; ampak nocoj, Harmakis, snuje usoda velik dogodek in morebiti me pri tem mučnem delu stre v svoji pesti — mene ali tebe ali pa naju obadva, Harmakis. In ako se tako zgodi — no, bom že čula o tebi, preden bo končano, da ni bilo nič drugega kot sanje in te sanje pozablje — —«

»Res, vse je samo sèn,« sem rekel tjavendan; »ti in jaz in trdna zemlja in ta težka noč groze in ta ostri nož — kaj drugega je to kakor sanje in s kakšnim obrazom pride prebujenje?«

»Torej si postal moje volje, kraljevski Harmakis. Mi sanjamo, kakor praviš, ampak ko sanjamo, se tisto, kar v sanjah vidimo, lahko izpremeni. Čudovite so slike in podobe sanj; one nimajo nobene stalnosti, temveč se izpreminjajo kot megleni rob oblakov ob zahajajočem solncu in tvorijo zdaj to stvar, zdaj ono, so zdaj temni in težki, zdaj blesteči od sijaja. Preden se jutri zbudimo, mi zavoljotega povej eno. Ali je tista sinočnja podoba, v kateri sem bila videti dodobra osramočena in si bil ti videti, da se smeješ moji sramoti, določna domišljija ali pa more morebiti vseeno še izpremeniti svoje obličje? Zakaj pomni, kedar pride to prebujenje, bodo prazne sanje najinega spanja bolj neizpremenljive in bolj trajne kakor so piramide. Tedaj bodo odšle v tiste kraje preteklosti, ki so brez izpremembe, kjer so vse stvari, velike in majhne — da, celo sanje. Harmakis — vsaka v svoji podobi, strjene v kamen in zazidane v grobnico neumrljivega časa.«

»Veš, Karmion,« sem ji odvrnil, »žal mi je, da sem ti povzročil bolečine; ampak preko tistega privida ne pride nobena izpremenba. Rekel sem, kar sem imel na srcu in s tem je konec. Ti si moja sestrična in moja prijateljica, jaz ne morem nikdar biti tebi kaj več.«

»Dobro je — jako dobro,« je rekla; »bodi pozabljeno vse. Sedaj pa naprej od sanj — do sanj,« in nasmehnila se je tako čudno, da kaj takega še nikdar nisem bil videl, njen nasmeh je bil bolj žalosten in bolj usoden kot vsako znamenje, ki ga more tuga vtisniti na čelo.

Dasi me je oslepila moja neumnost in skrb v srcu, se jaz nisem zavedal, da je s tistim nasmehom umrla Egipčanki Karmion sreča mladosti, da je zbežalo upanje na ljubezen; in tudi svete vezi dolžnosti so se razletele. S tistim nasmehom se je posvetila zlu, se je odpovedala svoji domovini in svojim bogovom in je poteptala svojo prisego. Da, tisti nasmeh znači trenutek, ko je tok zgodovine izpremenil svojo strugo. Ako bi ga namreč jaz nikdar ne bil videl na njenem obrazu, bi Oktavijan nikdar ne zasedel sveta in Egipt bi bil še enkrat svoboden in velik.

In vendar je bil to zgolj nasmeh ženske!

»Zakaj gledaš tako čudno, dekle?« sem jo vprašal.

»V sanjah se smehljamo,« je odgovorila. »Sedaj pa je že čas. Pojdi z menoj. Bodi stanoviten in prospevaj, kraljevski Harmakis! in sklonila se je naprej, me prijela za roko in jo poljubila. Nato me je še enkrat prečudno pogledala, se obrnila in me peljala po stopnicah in skozi prazne dvorane.

Ustavila sva se v sobani, ki ji pravijo Alabastrska dvorana, v kateri nosijo streho stebri iz črnega mramorja. Naprej se je namreč nahajala zasebna sobana kraljice Kleopatre, v kateri sem jo bil videl spati.

»Počakaj tukaj,« je rekla, »da obvestim Kleopatro o tvojem pribodu,« in hušknila je od mene.

Dolgo sem stal tamkaj, mogoče vsega skupaj pol ure, štel vtripe srca in kakor v sanjah skušal zbrati moč za dejanje, ki me je čakalo.

Naposled se je Karmion vrnila; glavo je imela nizko povešeno in njene stopinje so bile težke.

LJUBLJANSKA KNJIŽNICA iz zalogi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 23 zvezek A Sherlock Holmes. Povest angleškega detektiva. 24 Din, vez. 32 Din — 24 zvezek A Marby, Banka Luzitano-srbska povest 22 Din, vez. 30 Din — 25 zvezek Haggard, Her ressarja Montezume Din 30, vez. Din 42 — Storžek in njegovo burkasto življenje 14 Din, 14 Din, vez. 22 Din — 27 zvezek Prezelj, Otroci sobra Din 24, vez. Din 32

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec. Urednik: Franc Tersedlav.

Dan v besedi in sliki

Svetosavska proslava na vseučilišču

Praznovanje sv. Save na dan 27. januarja postaja čimdaljebolj zapisan v tradiciji naše mlade univerze. Dijaštvo ljubljanske univerze si je ta praznik osvojilo in ga vsako leto pro-

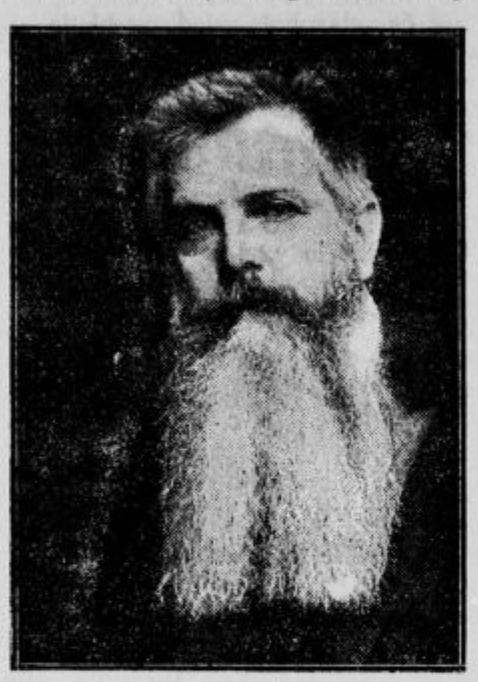

Dr. Rajko Nahtiga., rektor slovenskega vseučilišča.

slavlja čim slovesnejše. K temu je zlasti pripomoglo velikodušno darilo našega vladarja, ki je namenjeno marljivim slušateljem, zlasti onim, ki že samostojno delujejo na znanstvenem polju.

Včerajšnja proslava sv. Save na ljubljanski univerzi se je vršila na posebno svečan način. Univerzitetna zbornica je bila okrašena z Vavpotičevo sliko Nj. Vel. kralja v naravni velikosti ter s palmami in oleandri. Sprednja mesta so zavzeli številni odlični predstavniki naših oblasti, ostalo dvorano ter galerije pa

je napolnilo dijaštvo vseh fakultet. Proslavi je prisostvovalo vseh pet dekanov posameznih fakultet ter mnogi univerzitetni profesorji. Med odličnimi gosti smo opazili knezoškofa dr. A. B. Jeglača, velikega župana dr. Vodopivca, predsednika oblastne skupščine dr. Natlačena, divizijskega poveljnika generala Kalafatoviča, predsednika višjega deželnega sodišča dr. Rogino, zastopnika mestne občine dr. Rupnika, dalje zastopnika slovenskih pisateljev Otona Župančiča, predsednika Slovenske Matice dr. Lončarja, predsednika odvetniške zbornice dr. Majarona in druge. Navzoči so bili tudi zastopniki tukajšnjega diplomatskega zbora.

Proslava se je pričela s petjem svetosavske himne. Na vse navzoče je napravilo sijajno izvajanje akademskega zbora naravnost mogočen vtis. Na tem mestu je treba priznati, da je akademski pevski zbor pod spretnim umetniškim vodstvom pevovodje g. Franceta Marolta napravil znaten korak in more s svojo umetniško višino tekmovati z vsakim starejšim zborom.

Ko je pevski zbor odpel svetosavsko himno, je imel rektor dr. Nahtigal predavanje o delu sv. Cirila in Metoda, zlasti prvega. V svojem predavanju je g. rektor naglašal, da je genij Konstantina - Cirila ustvaril v devetem stoletju za vse Slovane ono veliko delo, kakor ga je štiri stoletja kasneje storil za Srbe sv. Sava. Predavanje g. rektorja je bilo posvečeno 1100 letnici sv. Cirila. Po predavanju je g. rektor razglasil imena letos nagrajenih slušateljev.

Na **filozofski fakulteti** so bili nagrajeni, vsak z nagrado po 750 Din, sledeči slušatelji:

1. Franc Tomšič za razpravo: »Poslanek, polek in pomen diftongizacij v slovenskih dialektih« (slovenski jezik), pod geslom »Logos«.

2. France Cepuder za razpravo: »Vpliv romanskih literatur na novejšo slovensko literaturo« (romanistika), pod geslom »Rien n'est beau, que le vrai, le vrai seul est aimable«.

3. Maks Miklavčič za razpravo: »Cerkvena razdelitev na Kranjskem in jožefinske upravne reforme« (zgodovina), pod geslom »Historia docet«.

4. Leopold Gorjanc za razpravo: »Flora alg v Sloveniji s posebnim ozirom na ljubljansko okolico; morfološko - sistematska analiza na podlagi lastno nabranega živega materijala« (botanika), pod geslom: Struggle for life«.

Na medicinski fakulteti sta bila nagrajena z nagrado po 1000 Din:

1. Anton Krisper za razpravo: »Zgraja sklepov človeškega telesa«, pod geslom »M. E. D.«.

2. Miroslav Hribar za razpravo: »O metodah za določevanje sladkorja v krvi«, pod geslom »Fiziologija«.

Na teološki fakulteti so bili nagrajeni z nagrado po 700 Din:

1. Jakob Kolarič za razpravo: »Simbolizem v religiji, po nauku Tomaža Akvinskega«, pod geslom »Znamenja značijo«.

2. Viktor Zakrajšek za razpravo: »Mistično telo Kristusovo po nauku Tomaža Akvinskega«, pod geslom »Da bodo vsi eno — v Kristusu«.

3. Peter Eržen za razpravo: »Kako so apologeti drugega stoletja dokazovali resničnost krščanstva«, pod geslom »Plantata enim a deo et salvatore Christo vitis populus eius est«.

Po razglasitvi je nagrajencem rektor čestital in jih vzpodbujal k nadaljnjemu vestnemu znanstvenemu delu. Nato je pevski zbor zapel »Bože pravde«, ki so jo vsi navzoči poslušali stoje. Z vzklikom Nj. Veličanstvu kralju se je svečanost zaključila.

———

Napredovanje katoliške cerkve v Angliji

Po poslednjih podatkih Catholic Directoryja znaša število konvertitov katoliške cerkve v Angliji in Walesu v poslednjih 16 letih 158.679 (vštevši 11.714 konvertitov v letu 1926). Število spreobrnjencev v letu 1911 znaša 3609, 1912 6511, 1913 7184, 1914 9034, 1915 9367, 1916 8501, 1917 9018, 1918 9402, 1919 10.592, 1920 12.621, 1921 11.621, 1922 12.406, 1923 12.796, 1924 12.355, 1925 11.948, 1926 11.714.

Šest škofij zaznamuje v preteklem letu več kot 1000 konvertitov. Od ostalih ne šteje razen ene izjeme nobena škofija manj kot 300 konvertitov. Katoliška cerkev pa je narastla v letu 1926 skupaj s konvertiti za 87.445 duš. Vseh katolikov [illegible] 38,037.213 prebivalcev, katoličanov je torej 5.634 odstotkov.

Število duhovnikov je narastlo v letu 1926 od 4125 na 4160. Cerkve so narastle od 2085 na 2135, elementarne šole na 1267 (21 novih, 14 v gradnji), sekundarne šole na 486 (3 več).

Slušatelji ljubljanske univerze, nagrajeni z letošnjo svetosavsko nagrado.
Od leve na desno: Maks Miklavčič, Leopold Gorjanc, France Cepuder, Franc Tomšič (vsi filozofi), Anton Krisper (medicinec), Viktor Zakrajšek, Peter Eržen, Jakob Kolarič (teologi). Na sliki manjka medicinec Miroslav Hribar.

Preganjanje katoličanov v Mehiki se nadaljuje

Policija je zaprla katoliško šolo v glavnem mestu Mexiki. V zvezi s tem je aretirala 20 katoliških učiteljic, ki so obdolžene razpečavanja »propagandnih spisov« proti vladi.

Preganjanje katoliških duhovnikov v Rusiji

Sovjetske oblasti so pričele v Belorusiji in Ukrajini z novimi preganjanji katolicizma, posebno pa katoliškega klera. Kampanja proti katoliškemu duhovništvu se je pričela znova, ker se je postavilo po robu snovanju tako zvanih zvez brezbožnikov. Sovjetske oblasti so videle v tem stališču »protirevolucionarno delovanje«.

Boisson je predal Noblovo nagrado Herriotu

Francoz Boisson, ki je dobil Noblovo nagrado za mir za leto 1927, je predal celo vsoto ministru prosvete Herriotu za mirovno propagando in v prosvetne svrhe.

Bombni atentat v Chikagu

Na dve politični osebnosti, ki stojijo blizu čikaškemu županu, so bili 26. januarja izvršeni bombni atentati. Skoro istočasno sta bili bombi vrženi proti stanovanjem mestnega ključarja Charlesa Fitzmorrisa, prejšnjega policijskega šefa, in znanega političnega voditelja dr. Reeda.

Pri prvem atentatu je točno dognano, da je bila bomba vržena iz avtomobila, ki je takrat vozil mimo. Hiša je skoraj popolnoma razdejana. Čudno je, da so ostali Fitzmorris in njegova družina, ki so bili v hiši, nepoškodovani. Škoda v Reedovem stanovanju je manjša. Tudi tu ni bil nihče ranjen. Policija je prepričana, da sta bila oba atentata izvršena od iste zločinske družbe. Misli se, da je bil to poskus maščevanja proti prejšnjemu policijskemu šefu Fitzmorrisu in njegovemu sodelavcu, ki sta v zločinskem svetu nepriljubljena radi strogih ukrepov proti zločin-

Afganistanski kralj Ahmanulla in kraljica v Parizu.

Italija proti nemoralnosti

Mussolini je zapovedal na podlagi pritožb proti izložbam nemoralnih slik v kioskih in trgovinah vsem prefektom, da se morajo spoštovati zakonski predpisi proti nemoralnosti in vsi prestopki najstrožje kaznovati. Državni podtajnik za notranje zadeve Suardo je priporočil prefektom v neki okrožnici, da podpirajo katoliško propagando proti kletvini in bogokletstvu.

Nov otok

Po poročilih iz Batavie je včeraj zjutraj nastal na mestu podzemeljskih izbruhov ognjenika Krakataua v Sunski ožini nov otok.

Obisk pri šestletnem kralju

G. London pripoveduje v »Journalu« o obisku pri romunskem kralju sledeče:

»Kralj Mihael je dovršil šesto leto lani dne 25. oktobra. A zaradi tega ni nič lažje dobiti sprejem pri Nj. Veličanstvu. Dvorski minister me je po dolgem premišljevanju napotil k načelniku kraljevske pisarne. Ta me je izročil polkovniku, ki ima čast kraljevega pobočnika. V sprejemni dvorani smo čuli veselo kričanje, razbijanje, smeh. Kralj dobiva obiske sovrstnikov in se igrajo. Pet minut pozneje topot preneha in kralj me sprejme. Če ne bi bil kronana osebnost, bi mu rekel: Kako lep deček! Ima plave oči in se lokavo smehlja. Spremlja ga Angležinja, prava kraljevska vzgojiteljica: pestuje skozi 25 let otroke, katerim so namenjene krone na Balkanu.

Kralj Mihael se čudi, da nimam fotografskega aparata. Logično sklepa (v lepi angleščini): »Ne morete biti pravi časnikar, če nič ne fotografirate!« Hoče takoj izboljšati moje stanje: »Podaril vam bom svoj lepi, veliki aparat. Jaz itak ne fotografiram.«

Jaz ugovarjam in polkovnik tudi, a kralj reče: »Hočem!« Na to prinesejo aparat. Prosim, da mi kralj za spomin zapiše svoje ime. Kralj se oprosti, ne zna še pisati, a se bo kmalu naučil — angleški in romunski. Govori oba jezika.

Kralj mi pokaže električen vlak, avto, ki je nekoliko razbit, ker se je zaletel v vrata. Pravi, da ima živega ponija in dnevno jaše, a poni ne sme, bogvezakaj, notri v sobe. Končno me milostivo povabi, da se z njim igram. Ko se zahvalim, se mi kralj pomilovalno nasmehne: »A, vem, se morate učiti!«

Poslovim se. Nočem izdajati državne tajne, povem pa, da malt kralj venomer vprašuje po očetu, kje da je. Bil je štiri leta star, ko je odšel princ Karel v pregnanstvo.«

Titulescu -- posredovalec

Izvirne informacije »Slovenčevega« dopisnika o sestanku Mussolini-Titulescu

Rim, 27. jan. (Brz. »Slov.«) Vaš dopisnik je izvedel iz dobro informiranih diplomatskih krogov: **Vkljub vsej nervoznosti, ki jo je povzročila pot romunskega zunanjega ministra Titulescuja v Rim in vkljub komentarjem fašistovskega tiska, je misija Titulescuja namenjena le interesom male antante. Titulescu ima posredovalno nalogo med Italijo in Jugoslavijo na eni, išče pa posredovalca med Romunijo in Madjarsko na drugi strani in ta posredovalec naj bo Italija, ki ima z obema državama prijateljsko pogodbo. Titulescujeva akcija je v soglasju z jugoslovanskim zunanjim ministrom. Titulescu in Mussolini sta se razgovarjala o vseh balkanskih spornih točkah in ne samo o ozemlju male antante. Povod razgovorov je nadalje v romunsko-bolgarskem zbližanju, ki po Titulescijevi izjavi dobro napreduje. Vsi razgovori so bili neobveznega značaja. Da bi se Romunija oddaljila od male antante, je po teh informacijah nam blizu stoječih diplomatov izključeno.**

Angleška sodba o Romuniji na razpotju

v Pariz, 27. jan. (Tel. »Slov.«) Pariška izdaja »Daily Telegraph« vidi v uspehih rimskih pogajanj med Titulescom in Mussolinijem, o katerih pariški listi obividno na migljaj Quai d' Orsaya molče, popoln preokrat v obnašanju Romunije, ki bo odslej nastopala kot močen zaveznik italijanske balkanske politike. Končna odločitev o novi orientaciji romunske zunanje politike pa bo šele prišla po razgovorih Titulesca z Briandom. Kot prvi pozitivni rezultat rimskih pogajanj se bodo med Romunijo in Italijo nadaljevala gospodarska pogajanja, ki so bila pod režimom pok. Bratiana prekinjena. V »Matinu« obžaluje Sauerwein, da je bila v madjarski aferi potrebna investigacija po Društvu narodov preprečena po sovražnih intrigah. Sauerwein poudarja, da Italija nikakor ne bo dopustila kontrole na Madjarskem ter da bo gotovo dosegla, da se bo tudi Romunija priključila njenemu stališču. Kontrola nad Madjarsko pa je vsekakor potrebna, ker bi Društvo narodov s svojim desinteresementom v tem pomembnem vprašanju znova ogrožalo ves razorožitveni problem.

v Milan, 27. jan. (Tel. »Slov.«) »Corriere della Sera« poroča iz Rima: Po razgovoru Mussolinija s Titulescom je jasno, da Mala antanta ne bo storila nobenih solidaričnih korakov v madjarski tihotapski aferi. Samo en član Male antante bo obvestil tajništvo Društva narodov o tej zadevi.

Nemčija ostane nevtralna

v Berlin, 27. jan. (Tel. Slov.) Z ozirom na vest »Daily Telegrapha«, da hočejo velesile napravili pri Mali antanti korake v madjarski aferi, doznava »Tägliche Rundschau« na pristojnem mestu, da se Nemčija takega koraka ne bo udeležila.

Rimski optimist

v Rim, 27. jan. (Tel. »Slov.«) Komentar »Tribune« označuje rezultate sestanka Titulesca z Mussolinijem za popoln uspeh italijanske politike. Zastonj se je skušalo izolirati Rim, izigrati male države proti Italiji, nahujskati Jugoslavijo proti Italiji v imenu baje po Italiji ogrožene balkanske svobode in v Romuniji ter Grški zasejati nezaupanje proti Italiji. Romunija se ne pusti zaplesti v nikake pustolovske načrte ter ima, kakor vsaka druga balkanska država, dovolj vzroka vzpostaviti z Italijo odnošaje, ki »niti ne potrebujejo trpeti vsled nestalnosti kakega nemirnega soseda, niti vsled nesmiselne kontrole, katero hočejo z druge strani naprtiti Balkanu«.

Titulescu za balkanski Locarno

v Rim, 27. januarja. (Tel. »Slov.«) Romunski zunanji minister Titulescu je sprejel danes zastopnike inozemskega tiska ter je na vprašanje glede madjarske afere zatrdil, **da so vse države Male antante posamezno, pa v enakih notah informirale o slučaju Društvo narodov.** Poudarjal je, da oblika informacije nima ničesar skupnega z reklamacijo, tako da je njena svrha pravzaparv precej brezpomembna. Na vprašanje, ali je Italija prevzela vlogo posredovalke med Romunijo in Madjarsko v vprašanju optantov, je odgovoril, da posredovanja niti ni na mestu, ker je Romunija sprejela odločbo Društva narodov v tej stvari, Madjarska pa ga je odklonila. Naglašal je, da je zakon o optantih stopil v veljavo šele po uvedbi agrarne reforme, in zatrdil, da se trudi za obliko, da bi šel madjarskim željam na roko, ki pa ne sme ustvariti precedenta in ne sme škodovati romunskim interesom.

Dalje je izjavil Titulescu, **da v Mali antanti ni nobenih razlik v mišljenju. Države Male antante so edine v tem, da se ohranijo mirovne pogodbe in status quo ter so v tem pogledu istega mnenja kakor veliki zavezniki Anglija, Francija in Italija.** Na vprašanje ameriškega novinarja, na kako stališče se postavlja Romunija glede predloga, da se vojna proglasi za nezakonito, je dejal, da Romunija hoče mir in da torej umevno obsoja vsako vojno v katerikoli obliki. Seveda pa bi vsaka država morala imeti pravico, da se v slučaju napada brani. Napadalec bi se moral postaviti izven zakona, ko greši proti dogovoru. **Misel o balkanskem Locarnu pozdravlja Titulescu povsem simpatično in smatra, da bo do tega prišlo, najprej pa morajo posamezne države svoje divergence med seboj odpraviti s posameznimi pogodbami.** Iz samih posameznih Locarnov bi se potem dobil generalni Locarno. Na vprašanje, ali ima Titulescu tudi kako finančno nalogo, je izjavil, da ima izključno politično misijo, ki obstoji v tem, da preizkusi tla Evrope glede romunskih interesov, priznal pa je, da so ravno v Romuniji finančna in gospodarska vprašanja igrala odločilno politično vlogo. Pristavil je: Tako izravnavo moramo tem bolj želeti, ker smo v enaki meri zavezniki Italije in Jugoslavije in naše stališče zato ni vedno enostavno. Nadaljeval je: Seveda so izvrstni naši odnošaji s Francijo, **Kako naj bi bilo tudi drugače, ko smo 70 let živeli v popolnem soglasju interesov in tudi sedaj v Društvu narodov branimo skoro popolno enake interese.** Tudi ni nobenega oblaka glede Anglije in Grške. Glede Rusije žalibog stvari niso tako jasne, toda krivda je na Rusiji. Z Bolgarsko je sedaj vse uravnano. Pogodba glede bolgarskega imetja v Romuniji je toliko kot podpisana. V Berlinu hoče ostati samo 2 do 3 dni. Tam želi vzpostaviti normalne odnošaje. Potem je še cela vrsta visečih vprašanj, ki se dosedaj niso mogla urediti in ki tudi pri kratkem bivanju v Berlinu ne bodo mogla biti takoj in končno rešena. Iz osebnega razgovora pa lahko nastane veliko dobrega.

Končno je Titulescu vstal in končal: Kakor vidite, sem minister dobrih in odkritih namenov in nad ter samo želim, da bi jih mogel uresničiti.

Iredenta za Italijane sveta, za nas prepovedana?

v Rim, 27. januarja. (Tel. »Slov.«) Z veliko reklamo je danes »Giornale d' Italia« objavil izvleček iz neke baje tajne vojaške ročne knjižice jugoslovanske armade, ki se rekrutom ob nastopu vojaške službe izroča v svrho politične in vojaške vzgoje. Knjigo je sestavil srbski polkovnik Kostič leta 1922. in je sedaj izšla v drugi, po vojnem ministrstvu revidirani in priporočeni izdaji. V izvlečku se predvsem navajajo pozivi na vojake, da branijo obstoj države in rešijo še v sužnosti živeče brate. Med drugim je rečeno: Vojak pride v armado, da spozna, kako se ravna z orožjem, da ga more potem rabiti, bodisi če sovražnik napade našo državo ali če ga moramo mi napasti, da osvobodimo svoje pod tujo oblastjo zdihujoče brate. Naši zunanji sovražniki so: Italijani, Nemci, Madjari in Bolgari. To naštevanje se potem ponavlja: Naši sovražniki so tisti, ki hočejo biti močnejši in večji kakor mi, in ti so: Italijani, Madjari, Nemci in Bolgari. Na drugem mestu je rečeno: Velik del naših bratov je še pod tujo oblastjo, ki trpijo v sužnosti in pričakujejo od nas osvoboditve. Sovražniki so jim vzeli orožje, tako da se ne morejo sami osvoboditi. Nikdar ne smete pozabiti, da je več kot 500.000 naših najboljših Slovencev podložnih Italiji in da mnogo naših krajev pripada Madjarski, Romunski in Bolgarski. Pozneje se naštevajo teritorialne želje jugoslovanskega vojaštva: Vsa Istra z Gorico, Gradiško in Trstom do Soče, Zadar z okolico ,otoki Cres, Lošinj, Lastav in Pelagruž, jugovzhodni del Slovenije, ki je v italijanskih rokah, južna Koroška in Štajerska, ki sta pod Avstrijo, del Prekmurja, ki je pod Madjarsko, vzhodni Banat, ki je pod Romunijo, Skader in severna Albanija. Končno piše »Giornale d' Italia«, da hoče jugoslovanska vojaška knjižica napovedati še splošen prevrat evropskih in balkanskih mej, ki ga bo pripisovati jugoslovanski vojaški iniciativi. Članek ima nadpis: »Jugoslavija pripravlja vojno.«

»Giornale d' Italia« pristavlja k temu komentar in dokazuje, da Jugoslavija pripravlja ofenzivno vojno, da razširi svoje meje, ter imenuje sovražnike z imenom in našteva ozemlja, ki se imajo zavzeti. Pravi, da s tem postaja marsikatera stran jugoslovanske zunanje politike jasna, med drugim aspiracije na Albanijo, ki se tajijo. Končno pristavlja list: Sedaj se je treba vprašati, ali ni spričo take agresivnosti potrebno, da se Avstriji, Madjarski in Bolgarski prizna pravica, da se v svojo obrambo smejo po svojih željah bolje oborožiti? Priporoča se tudi v Italiji bivajočemu romunskemu zunanjemu ministru pozornost na to, da bi tudi Romunija morala nekaj svoje zemlje odstopiti Jugoslaviji. Končno se se stavi vprašanje tudi Franciji, ali res nič ne ve o tej mentaliteti svojih varovancev.

Koroška nemška kolonija

Celovec, 27. jan. (Tel. »Slov.«) **Nemško društvo za naseljevanje je začelo s silno agitacijo za Koroško, kjer naj obstoja za prebivalstvo Nemčije, ki je navezano na izseljevanje, najboljša prilika za kolonizacijo. Na pomoč si je društvo vzelo celotni tisk,** kjer se koroške prilike slikajo naravnost kot vzorne in to v klimatičnem, gospodarskem, posebno pa kmetijskem pogledu. Dejstvo je, da se je v preteklem letu silno pomnožilo število priseljencev iz Nemčije, ki so kupili ali pa vzeli v zakup zemljo po razmeroma nizkih cenah. O teh se piše, da se počutijo v »popolnoma nemški« deželi naravnost izborno in da tudi gospodarsko napredujejo. Te priselience, ki se vseljujejo v okolico Celovca, Velikovca in Pliberka, »radi vidijo« tudi slovenski kmetje! — Te dni je izšla nova propaganda za vseljevanje na Koroško. Društvo opozarja Nemce, da je zadostno število posestev, ki so na prodaj ali zakup, na razpolago in da se interesentje v svrho ogleda zemlje in stavbišča zglasijo pred pomladjo, torej pred obdelovanjem. Vsa ustanova in akcija ima poleg gospodarskega tudi germanizacijski namen in hoče izrabiti slabo finančno stanje koroških Slovencev, na katerih račun tudi gre.

Poostritev nemške krize

Šolski zakon zopet v nevarnosti.

v Berlin, 27. jan. (Tel. Slov.). Po glasovanju v prosvetnem odboru državnega zbora o šolskem zakonu je danes vladna koalicija dobila nevarno razpoko, **ki bo morda imela za posledico, da se bodo ministri centruma umaknili iz vlade.** Stranka dr. Stresemanna nemška ljudska stranka je predlagala v odboru, naj simultanske šole ostanejo v onih deželah, v katerih obstojajo že sedaj. Ta predlog je bil sprejet z glasovi opozicije, socialnih demokratov in demokratov. Smatra se, da bo navzlic temu glasovanju centrum poskušal vse, da pride do kompromisa, ker bi v novem državnem zboru težko dobil večino za šolski zakon. Če pa bi se pogajanja za sporazum razbila ob odporu nemške ljudske stranke, bi bilo po sprejemu državnega proračuna, torej meseca marca, računati z razpustom državnega zbora in z novimi volitvami v maju. Nekak odpor proti šolskemu zakonu prihaja tudi pri vprašanju o stroških, ker prispevek 30 milijonov, ki ga je obljubil državni finančni minister, nikakor ne bi kril stroškov in bi vseh 14 dežel, ki se itak borijo s finančnimi težkočami, ne mogle prevzeti preko 59 milijonov proračunnanih stroškov šolskega zakona, pri katerih bi bila na primer Prusija udeležena z 10%.

BENEŠ PROPAGATOR MALE ANTANTE.

v Praga, 27. januarja. (Tel. »Slov.«) Dr. Beneš je danes ob otvoritvi šerije predavanj v praški brezžični postaji imel govor o pomenu Male antante, ki je danes splošno priznava kot eden najvažnejših faktorjev miru v Evropi. Izrazil je upanje, da se bodo vse male države centralne Evrope in polagoma tudi Madjarska združile v neke vrste društvo narodov centralne Evrope.

Interpelacija na podlagi falsifikata?

v Praga, 27. jan. (Tel. Slov.) Češki socialisti so vložili pri vladi nujno interpelacijo, v kateri označujejo oficielno izjavo madjarskega primasa Szeredija kot naperjeno proti integriteti Češkoslovaške in za restavracijo Habsburžanov. Madjarski primas je važen ustavnopravni funkcijonar Madjarske. Za njegove politične izjave je po ustavi in po parlamentarnem običaju odgovorna madjarska vlada ter je jasno, da se te izjave primasa niso mogle podati brez poprejšnje pritrditve vlade. Vsak poskus motenja trianonske pogodbe in restavracije Habsburžanov ogroža srednjo Evropo tem bolj, če izhaja od visokega cerkvenega dostojanstvenika. Interpelanti pozivljejo češkoslovaško vlado, da nastopi pri kuriji in pri madjarski vladi in da odločno odkloni primasove izjave.

v Dunaj, 27. jan. (Tel. Slov.) Pismo madjarskega primasa Szeredija dunajskemu voditelju legitimistov polkovniku Wolffu se je navzlic ponovnemu zatrjevanju Wolffa, da je pismo prejel, da pa ga je moral uničiti, da ga ne bi zaplenila policija, izkazal kot reklamni trik legitimista Wolffa, da bi s tem bolj opozoril avstrijsko in inozemsko javnost na svojo malenkostno stranko. Kakor se poroča iz Budimpešte, vztrajajo tam pri tem, da je pismo apokrifno. Vsi budimpeštanski in tudi legitimistični krogi poleg tega odločno odklanjajo Wolffa, češ da se ga ne more smatrati za resnega.

—o—

v Pariz, 27. januarja. (Tel. »Slov.«) Francoska letalca Costi in Lebrix sta včeraj zvečer odspela v Guatemalo. Preletela sta progo 1350 milj od kraja Colo v Panami navzlic slabemu vremenu v 7 urah 53 minutah. Svoj polet hočeta nadaljevati v Mexiko in potem v New York.

Letalec Nardini — mrtev.

v Rim, 27. jan. (Tel. »Slov.«) Včeraj je na vojaškem letališču v Rimu smrtno ponesrečil znani vojni in umetni letalec Nardini.

Minister dr. Savič umrl

r Belgrad, 27. jan. (Tel. »Slov.«) Iz Niša poročajo: **Zdravstveni minister dr. Savič je dopoldne ob 10.10 umrl.** Ob njegovi postelji so bili zbrani njegovi sorodniki in zdravniki. Svojo oporoko je napisal že takoj drugi dan svoje bolezni. Večji del svojega premoženja je pustil humanitarnim ustanovam. Pokojni Savič se je rodil v Užicah leta 1878. Po dokončanih gimnazijskih študijah je odšel v Gradec na univerzo, kjer je dokončal medicinske študije leta 1903. Septembra 1904. je postal zdravnik v Prokuplju. 1907. je bil premeščen v Ljubovijo. Tam ni dolgo ostal, ampak se je vrnil v Prokuplje. 1913. je postal fizik v Toplicah, februarja 1920. pa predstojnik niške okr. bolnišnice. Bil je odlikovan z več redi. Za narodnega poslanca NRS je bil prvikrat izvoljen v topliškem okraju l. 1925. na Šelmičevi listi. Leta 1927. je bil nosilec dveh list v topliškem in prizrenskem okrožju. Ob sestavi Vukičevičeve vlade je postal zdravstveni minister. — Kot zdravstveni minister, kakor tudi poslanec, je bil velik prijatelj Slovencev. V njem izgubimo dobrega in iskrenega prijatelja. — Vlada je na današnji seji sklenila, da bo na njegovem pogrebu zastopal vlado minister za agrarno reformo dr. Vladimir Andrič, minister za gozdarstvo in rudarstvo Aleksander Miović, narodno skupščino bo zastopal prvi tajnik Andrej Bedjanič. Pogreba se bo udeležilo mnogo poslancev. Pokojnikov pogreb se bo vršil jutri v Prokuplju.

r Belgrad, 27. jan. (Tel. Slov.) Danes popoldne ob 5. je predsednik vlade Vukičević sklical sestanek vseh ministrov, da jih obvesti o žalostni novici iz Niša o smrti zdravstvenega ministra dr. Saviča. Pri tem se je razvil tudi dolg razgovor o političnem položaju. Dr. Marinković je podal nekatere svoje pogledi na bližnje odločilne dneve. Med sejo je prišel v predsedstvo načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec. O tem obisku poročamo na drugem mestu. Nato je predsednik vlade odšel v dvor, kjer je ostal do 9. ure. O tej avdienci ni dal časnikarjem nobene izjave.

r Belgrad, 27. jan. (Tel. Slov.) Za zastopnika zdravstvenega ministra je imenovan minister za agrarno reformo dr. Vlada Andrič.

Zinovjev in Kamenev - spokornika

v Moskva, 27. jan. (Tel. Slov.) Zinovjev in Kamenev, kojih kapitulacija na decemberskem kongresu odkriva razkol v opoziciji, dokumentirata v odprtem pismu, naslovljenem na »Pravdo«, ne samo svoj razkol s Trockijem, marveč tudi energično polemizirata proti njemu. Ustanovitev druge stranke sta kot škodljivo za socializem, za delo Ljenina in za diktaturo proletarijata odklonila. Dolžnost vsakega poštenega boljševika je, da rajši kapitulira pred stranko, kakor da ustanovi drugo stranko. Pismo pozivlja opozicijonalce, da se enako vrnejo v stranko in podvržejo njenim sklepom, ker bo samo tako zagotovljena diktatura proletarijata. »Pravda« komentira pismo kot razveseljiv in odločen korak, ki vsem, ki se stavljajo na isto stališče, olajšuje povrnitev v stranko.

„Objamem vas v Splitu . . ."

ž Milan, 27. jan. (Tel. »Slov.«) Snoči je prispel v Tessenzano reški škof msgr. Sain in se takoj podal v D' Annunzijevo vilo »Vittoriale« ob Gardskem jezeru. Danes ob 11 je škof v Salo opravil slovesno mašo zadušnico po D' Annunzijevi materi, ki je umrla pred enim letom. Maši so prisostovali tudi trije reški legijonarji, ki so prinesli z Reke tri posode vode in peska iz luke Baroš, da jih poklonijo D' Annunziju. D' Annunzio jih ni mogel sprejeti, ker je nekoliko bolan, pač pa jim je odgovoril v posebni poslanici, ki končuje s pozdravom: »Objamem Vas v Splitu.«

Rusko-japonska pogodba

London, 27. jan. (Tel. »Slov.«) »Daily Telegraph« poroča iz Moskve, da odide v kratkem ruski zunanji minister Čičerin v Tokijo, da dokonča započeto akcijo za zbližanje obeh držav in sklene dalekosežno rusko-japonsko pogodbo.

Do stotisočinke sekunde natančen čas . . .

v Berlin, 27. jan. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Berliner Tageblatt«, je komisija Društva narodov za mednarodno znanstveno sodelovanje na predlog znanega raziskovalca telegrafičnega slikanja prof. Korna začela priprave, da se bo po oddajalcu, ki ga bo postavilo in vzdrževalo Društvo narodov, elektromagnetičnim potom po vsem svetu pošiljal do stotisočinke sekunde natančen čas, ki bo merodajen za vse države na svetu.

BOHINJSKO VREMENSKO POROČILO.

Boh. Bistrica, 27. jan. ob 14. uri. Barometer reduciran na morsko gladino 768. Termometer: +1.4° C. Jasno, brez vetra. V dolini tudi v prisojnih krajih do 30 cm snega. Saninec najizbornejši. Smuka idealna, ker še vse nerazorano. Skakalnica uporabljiva. Ravenska pot (1880 m dolga) kot zabavno in sportno sankališče v najboljšem stanju. Insolacija v opoldanskih urah najučinkovitejša. V hotelih in privatnih hišah nad 100 ležišč v kurljivih sobah na razpolago. Prijatelji zimske idile, pridite se les vedrit!

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

* * *

⊙ **Razstava planinskih in drugih slik** slikarja Valentina Hodnika, se otvori v nedeljo, 29. t. m. v Jakopičevem paviljonu. Ker ostane razstava odprta le do 12. februarja, se vabijo osobito prijatelji narave, da si razstavo ogledajo.

⊙ **Žalosten prizor.** Naši dijaki so bili predvčerajšnjem v nekem znanem lokalu priča žalostnemu prizoru. Nekemu dalmatinskemu študentu, ki ni mogel v lokalu ničesar naročiti, temveč je pil le vodo, je prišlo nenadoma slabo in se je zgrudil na tla. Ko so ga dvignili in spravili k zavesti, je revež povedal, da — že štiri dni ni imel ničesar v ustih, razen vodo in da vse štiri dni ni imel nobenega prenočišča. Prositi ni mogel, pa tudi če bi, bi bilo itak zaman. Dasi sami v skrajni bedi, so njegovi tovariši le zbrali malenkostno podporo.

⊙ **Težka nesreča delavca.** Uslužbenec vinske trgovine »Moslavine« Peter Pituli je valil v klet gostilničarja Baška na Frankopanski cesti sod, poln vina. Sod je Petru zdrsnil iz rok in ga pokopal pod seboj. Pituli je dobil dobil težke poškodbe na prsih in glavi. Prepeljali so ga v bolnico.

⊙ **Naši kulturni spomeniki** je naslov predavanju, ki ga bo imel v nedeljo, 29. t. m. profesor dr. J. Lavrenčič v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica št. 12. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike. Pričetek je ob 5. uri popoludne. Vstop prost.

⊙ **Hitrost radiovalov.** Zanimivo je, da slišimo glas v radiju preje, kakor ga zaslišijo na mestu proizvajanja. Če se vsedeš nocoj na Radio-večeru Prosvetne zveze zraven zvočnika, zaslišiš glas iz 300 km oddaljene postaje v eni tisočinki sekunde zatem, ko je bil povzročen. Če pa sediš v oddajni dvorani, kjer igrajo za radio, oddaljen od godbenikov le 11 m, pa zaslišiš isti glas šele čez eno tridesetinko sekunde. Če prideš torej nocoj v Akademski dom, boš slišal koncert preje, kot na mestu, kjer igrajo.

⊙ **Z velikim veseljem** ugotavljamo, da se smisel za narodno obrambno delo dviga. Ker bi mnogi še zelo radi izpolnjevali svojo narodno dolžnost, javlja Slovenska Straža, da jih bo tajnik Slovenske Straže tekom februarja in marca obiskal in pobiral članarino za Slovensko Stražo. — Odbor.

⊙ **14. prosvetni večer Prosvetne Zveze.** Snoči se je pod tem naslovom vršilo v dvorani Akademskega doma nadvse zanimivo predavanje g. kan. Sušnika: »Naš planetni sistem«. Gospod predavatelj je ob številnih in lepih skioptičnih slikah na lahek, vsem umljiv način razlagal razna svetovna telesa, njih sestavo, obseg, vsebino in druge zanimive podatke o solncu, mesecu ter ostalih planetih. Razložil je tudi razne naprave za opazovanje teh teles in merjenje njih oddaljenosti od zemlje. Opazovali smo krasne slike velikih svetovnih zvezdaren, kakor londonske in dveh ameriških. Dalje časa se je predavatelj pomudil pri Koperniku in drugih učenjakih, ki so se dozdaj bavili s študijem planetov. Predavanju je prisostvovalo obilo občinstva, kakor smo to pri tozadevnih predavanjih sploh vajeni. Vsi navzoči so z napetim zanimanjem sledili izvajanju govornika. Prihodnji petek je posvečen literaturi; pisatelja F. S. Finžgar in Dr. I. Pregelj, ter pesnik Sardenko bero svoja dela.

⊙ **Rezervni častniki** se pozivajo, da se udeleže v čim večjem številu predavanja, ki bo v ponedeljek, dne 30. januarja 1928 ob 17. uri v salonu Častniškega doma v Ljubljani (Vojvode Mišiča vojašnica). Predaval bo poveljnik 16. topničarskega polka art. polkovnik gospod Čedomir Jovanović.

⊙ **Usmiljenim srcem** priporoča Stolna Vincencijeva konferenca silno ubožno rodbino. Potrebovala bi se posebno obleka za otroke 4—6 let. Darove sprejema konferenca v Križankah ali uprava »Slovenca«.

⊙ **Budilke** pri **F. Čuden,** Prešernova ul. 1.

⊙ **Poročni prstani** pri **F. Čuden,** Prešernova ulica 1. 98

V nedeljo 5. febr. ob pol 8 zvečer
v Ljudskem domu
TELOVADNA AKADEMIJA
Orla KRAKOVO - TRNOVO

Maribor

□ **Smrtna kosa.** Umrla je vpokojena nadučiteljica Josipina Gabernik, stara 68 let. Pogreb bo v nedeljo ob treh popoldne. — Umrl je 65 letni upokojeni železniški nadsprevodnik Ferdinand Polaček. Pogreb bo danes ob štirih popoldne. — Na vnetju možganske mrene je umrla komaj 7 letna hčerkica pleskarja — Amalija Polše.

□ **Sprememba posesti.** Gostilno Wilson nasproti glavnemu kolodvoru je kupil naš vrli somišljenik g. Josip Kliček, mesar in gostilničar na Aleksandrovi cesti.

□ **Pogrebni zavod dobi avtomobil.** Meseca aprila t. l. dobi mestni pogrebni zavod avtomobil za mrliče in pogrebno moštvo. Avto bo opremljen najmodernejše.

□ **Nesreča.** 70letni Luka Potisk je po nesreči vtaknil levo roko v stroj, ki mu je zmečkal prste. Prepeljali so ga v bolnišnico.

□ **Obćni zbor vinarskega društva v Mariboru** se je vršil v četrtek 26. t. m. ob 11. uri dopoldne na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Navzočih je bilo okoli 50 delegatov in vinogradnikov. Zborovanje je otvoril podpredsednik g. Zidanšek, ki omenja odstop velezaslužnega dosedanjega predsednika g. prof. Maicna, kateremu izreče obćni zbor prisrčno zahvalo za vneto delovanje — Sicer so prve težkoče pri delu že premostene, vendar pa čakajo društvo še velike naloge kakor n. pr. vprašanje sortimenta za bodoče trsne nasade in drugo. — Tajniško poročilo je podal g. inž. Zupanič in omenjal, da se je vse dosedanje delo društva koncentriralo bolj na organizacijo vinogradnikov. Uspeh je bil, ker društvo šteje danes 1376 članov. Društvo je interveniralo pri oblasteh glede trgovskih pogodb, glede zaščitne carine, glede uvoza vina v Avstrijo itd. — Blagajniško poročilo je bilo vestno sestavljeno in nam izkazuje premoženjski prirastek. — Nato je poročal urednik lista »Naše gorice« g. ravnateli Žmavc o težkočah pri sestavljanju lista. Pohvalno je omenil veliko število sotrudnikov, tako, da bi list lahko izhajal v večjem obsegu posebno pozimi, ko imajo kmetski ljudje več časa za branje kakor pa poleti. — Na predlog ptujskega župana g. Brenčiča je bil izvoljen uredniški odsek (dr. Leskovar, Bouvier, Zabavnik in Zidanšek). — Soglasno so bili sprejeti predlogi: 1. Zvišanje članarine od 20 na 30 Din. 2. Prihodnji obćni zbor naj se vrši meseca maja v Krškem. 3. Vinarsko društvo podružnica Ptuj naj priredi prihodnje leto zopet razstavo. — Pri volitvah so bili izvoljeni: za načelnika oblastni odbornik gosp. Zupanič; za I. podnačelnika: oblastni referent g. Zidanšek; za II. podnačelnika g. Bajuk z Dolenjskega; odborniki: Brenčič, Bouvier, Košar, Rajh, Gorjup, Robič, Zabavnik, Zupanič in Špindler.

Celje

✍ **G. polkovnik Naumović** nas je naprosil za objavo sledečih vrstic: Vsled prekratkega časa nisem imel možnosti, da bi se pred svojim odhodom na novo službeno mesto od svojih mnogih prijateljev in znancev osebno poslovil. Želim tem potom vsem sreče. — Polkovnik Jovan Naumović.

✍ **Ustanovni obćni zbor »Celjskega družabnega kluba«.** Da bi dobili naši somišljeniki v Celju čim več prilike za vzajemno družabno udejstvovanje, se je ustanovil v Celju poseben klub, ki bo skrbel, da se družabni odnosi v naših vrstah čim bolj poglobe in da se med našimi ljudmi v mestu in bližji okolici ustvari čim več prilike za iskreno izmenjavo misli. Pravila kluba je veliko županstvo potrdilo in prošli četrtek, 26. jan. ob osmih zvečer se je vršil v društveni sobi v I. nadstropju hotela »Beli vol« ustanovni obćni zbor kluba. Že velika udeležba iz vseh slojev celjskega prebivalstva — od delavca do akademika — je pričala o potrebi kluba. Na zboru so bila potrjena pravila soglasno sprejeta in je bil izvoljen definitivni odbor kluba. — Prva večja prireditev kluba bo družabni večer v soboto, 4. februarja v zgornjih prostorih Narodnega doma. Prireditev je namenjena zgolj članstvu kluba in povabljenim. Ako kdo pomotoma ni dobil vabila, naj blagovoli isto blagovolno reklamirati pri klubovem tajniku v pisarni g. dr. Orizeka, Kralja Petra cesta 28/II.

✍ **Vojnik.** Jutri, dne 29. januarja se vrši ob 8 uri zjutraj v vojniški posojilnični dvorani redni obćni zbor krajevne organizacije SLS za občino Škofja vas in ustanovni obćni zbor krajevne organizacije SLS za občini Vojnik - trg in Višnja vas.. Pred obćnim zborom predava tajnik SLS g. Peršuh o potrebi in smereh organizacije katoliških Slovencev. Popoldne po večernicah priredi krajevna organizacija v isti dvorani predavanje za fante in dekleta. Somišljeniki — moški in ženske — iz vseh treh občin so vabljeni da se te prireditve v obilnem številu udeleže.

Dopisi

Ptuj

⊕ **Obćni zbor Narodne čitalnice v Ptuju** se bo vršil v nedeljo dne 29. jan. ob 14. uri v Narodnem domu.

⊕ **Umrl** je med tukajšnjim prebivalstvom dobro znani polkovnik v pok. August Bercz. Dosi je po prevratu optiral za Ogrsko in dobival tudi od tam pokojnino, mu je naše vojaštvo dalo zadnje spremstvo z vsemi častmi. Pogreba se je udeležil ves tukajšnji oficirski zbor in številno prebivalstvo.

Trbovlje

✡ **Štiridesetletni jubilej poroke.** Daleč naokoli znani in v vseh krogih priljubljeni g. inž. Filip Krassnigg, obratovodja zunanjega obrata, praznuje v ponedeljek v ožjem krogu 40 letnico svoje poroke.

✡ **Umrl** je v petek upokojeni rudniški poduradnik Franc Dobravec. Pogreb bo v nedeljo popoldne.

✡ **Nalezljive bolezni.** V Lokah se je ponovil en slučaj davice, v trgu pa en slučaj škrlatinke na eni učenki. Podvzeti so vsi koraki, da se bolezen ne razširi. V Hrastniku se ni celi mesec pripetil noben novi slučaj, in so 18 oseb, bolnih na škrlatinki in 12 na tifusu že izpustili iz zavetišča.

✡ **Rdeči križ** ima svoj obćni zbor z običajnim dnevnim redom v nedeljo dne 29. januarja ob 2. uri popoldne v trboveljski šoli.

✡ **Prememba posesti.** Hišo g. Antona Kadivnika v Petelinovi vasi je kupil dimnikarski mojster g. Filip Forte.

Brežice ob Savi

Škrlatinka. Ker se je med šolarji pojavilo več posameznih slučajev škrlatinke, je oblast odredila, da se pouk v I. razredu osnovne šole za 10 dni prekine.

Blagoslovitev samostana. Preteklo pomlad začeta nova stavba samostana je sedaj popolnoma izdelana in tudi znotraj urejena. Slovesna blagoslovitev je bila v sredo dne 25. jan. Da se je v teh časih dokončalo to potrebno delo, je predvsem zasluga amerikanskih dobrotnikov.

* * *

Laško. Umrl je g. Franc Plainšek, posestnik in upokojenec v Strmci. Rajni je bil v svoji mladosti orožnik, bil je pa vsled bolezni predčasno upokojen. Kot upokojenec je služil več let v Laškem za redarja. Kupil si je v Strmci Vebrov vinograd in v zadnjem času se je bavil prav pridno z negovanjem in cepljenjem sadik. — Prihodnji mesec se bo pričelo s trasiranjem našega vodovoda. Voda bo napeljana z Ogečkega hriba nad Rimskimi toplicami, ki je oddaljen 7 km. Po vsem zagotavljanju bo voda prvovrstna. Vodovod mora biti zgrajen do konca oktobra letos.

Sport

VREMENSKA POROČILA.

Kranjska gora. Danes 26. jan. nov sneg; pršič 20 cm na staro podlago. Temperatura ob 7 —5° C, ob 13 +18° C. Barometer (višina 820 m nad morjem) izredno visoko 705 (stanovitno). Jasno. — Smuka idealna. — Danes se je pričel drugi vojaški smuški tečaj, ki se ga udeležuje okrog 80 aktivnih častnikov in podčastnikov. — Obmejne čete, katere so se udeležile prvega tečaja, so odšle v torek v svoje stalne stražnice.

Idealno smuko in solnčno vreme javljajo tudi **Velika Planina** in **Krvavec.** Povsod je zapadlo na staro podlago novega snega ca. 10 do 20 cm in je smuka naravnost sijajna. Temperatura zjutraj je —8 do —12° C. Ruše javljajo na staro podlago 5 cm pršiča, jasno, solnčno vreme, izvrstno smuko in temperaturo —3. To velja za **Pohorje.** Poročilo iz Bohinja smo objavili že v včerajšnjem »Sportu«.

SMUČARSKO DRŽAVNO PRVENSTVO
dne 29. januarja 1928 v Kranjski gori.

Za nedeljsko smučarsko tekmovanje za državno prvenstvo vlada neobičajno zanimanje. Prvič tekmujejo letos smučarji v treh kategorijah, v prvi oni, ki so se dosedaj že plasirali na tekmah Zveze in pa udeleženci olimpijskega treninga, v drugi smučarji, ki so že startali na zveznih tekmah a se niso plasirali, v tretji kategoriji pa vsi ostali smučarji. S tem je dana vsem smučarjem, tudi onim, ki imajo manj prilike za trening, možnost, da se povoljno plasirajo pri tekmovanju. Ker je ta tekma obenem tudi izbirna tekma za St. Moritz, bo konkurenca še toliko ostrejša in oster boj za posamezna mesta. — Dame imajo letos popolnoma novo progo — od ruskega križa na poti na Vršič v Kr. goro, tedaj le progo navzdol in po ravnini ter bo odločale le placement predvsem boljše tehnično znanje. Dam je prijavljenih posebno veliko ter bo prav zanimiv boj za prvenstvo. — Šolska mladina v Kranjski gori bo tudi letos tekmovala kot druga leta, novost pa bo, da bodo tekmovale tudi šolske deklice. Proga bo lahka in kratka. — Popoldne se vrši skakalna tekma. Startali bodo naši skakalci, dalje starta inž. Hanssen, trener našega moštva, in pa bržčas nekateri Avstrijci, ki so se informirali ako morejo startati. Definitivno prijavo še pričakujemo. Vsekakor bo to prva, res zanimiva in lepa skakalna tekma, videli bomo prvovrstne skakalce. Snežne razmere so najboljše, sub pršič pri dobri podlagi 60 cm! Sploh obeta biti nedelja pravi smučarski praznik. Ob najlepšem jasnem dnevu brez vetra in pri jutranji temperaturi —8 C bo prvovrstna smuka, na startu naši najboljši smučarji iz Gorenjske, Ljubljane in Maribora ter Zagreba, naši najboljši vojaški smučarji in številni smučarji — gledalci iz vse države. Razpoloženje bo res prav smučarsko!

Pokroviteljstvo nad jutrišnjimi tekmami. — Trgovinski minister dr. Spaho je prevzel pokroviteljstvo nad jutrišnjimi smuškimi tekmami za državno prvenstvo v Kranjski gori. Pri prireditvi ga bo zastopal veliki župan ljubljanske oblasti g. dr. Vodopivec.

*

Drsalne tekme 29. t. m. (Službeno iz JZSS.) Zvezni sodniki gg. Juvanc Milan, Juvanc Maks, Hofbauer H., Betetto, Kavšek Ivo, Wisjak Eng., inž. Bloudek, Vodišek V. se naprošajo na sejo razsodišča za prihodnje drsalne tekme, ki se vrši danes, v soboto ob 18 uri v posebni sobi kavarne Evropa. Prosi se zanesljive udeležbe. — JZSS.

Mladinske drsalne tekme se vrše jutri dopoldne na sportnem drsališču SK Ilirije. Pravico do udeležbe ima moški in ženski naraščaj do starosti 17 let, prijave se sprejemajo na drsališču do pričetka tekme. Razpisane vaje, ki so vzete iz osnovnih likov umetnega drsanja, obvlada danes že veliko število naraščajnikov in tudi deklic, tako da je računati na mnogoštevilno udeležbo v obeh skupinah ter na zelo zanimivo tekmo. Tekmovanje se prične točno ob 9. uri na manjšem prostoru. Prosto drsanje, najzanimivejši del programa, se prične približno ob 10. uri 30 minut. — Večji drsalni prostor ostane v nedeljo dopoldne, kakor običajno, odprt za širšo publiko.

Drsalne tekme za juniorke razpisuje naknadno SK Ilirija. Vršile se bodo začetkom februarja obenem s tekmami juniorjev. Z ozirom na kratek rok razpisa so za juniorke razpisane iste obvezne vaje kot za mladinsko tekmo, ki se vrši jutri. Prijavni rok je do 3. februarja na SK Ilirija, Ljubljana, prijavnine ni.

SMUČARSKI TEČAJ V KRANJSKI GORI.

Po krasno uspelem prvem smučarskem tečaju, katerega se je udeležilo 20 smučarjev, priredi Jugoslovanska zimskosportna zveza na splošno željo v Kranjski gori v času od 31. januarja do 9. februarja smučarski tečaj za začetnike. Poučuje savezni nastavnik. Prijavnina 100 Din za osebo. Prijave do 30. jan. v trgovini Gorec.

Knjige in revije

»Zdravje«. Prva letošnja številka lista »Zdravje« ima nastopno vsebino: Dr. B. Dragaš: Rodbina v človeški družbi; Ivo Zor: O delazmožnosti našega telesa; dr. Fr. Mis: Slabotna šolska deca; dr. Fr. Göstl: Transport umobolnih; dr. B. Pirc: Pismo iz Amerike; dr. Ivo Pirc: Kako pomagamo ponesrečencu z umetnim dihanjem; prof. Šarabon: Boj proti nespanju; feljton Bacil itd. V tekočem letu bi list stalno prinašal članek Šolska mladina in aktualne članke o sportu in gimnastiki. Iz navedenega je razvidno, da je list primeren tako izobraženemu kot podeželskemu ljudstvu. Uredništvo polaga posebno skrbno poljudno pisavo in članke, s katerimi bi zainteresirali javnost tudi za najprimitivnejša načela zdravstvene vzgoje v družini in izven nje. Ker je »Zdravje« edini list te vrste v Sloveniji, je želja, da postane družinski list v sleherni slovenski hiši. Naročnina je malenkostna — 30 Din letno. Naroča se pri upravi lista »Zdravje«, Ljubljana, Higienski zavod, Zaloška cesta št. 2.

Cerkveni vestnik

Praznik sv. Frančiška Saleškega, zaščitnika Salezijanske družbe, bodo obhajali na Rakovniku slovesno v nedeljo dne 29. jan. Celodnevno češčenje Najsvetejšega Zakramenta bo slavnost še povečalo. Prva sv. maša ob pol šestih. Ob šestih govor, nato sv. maša s petjem. Slede tihe sv. maše. Ob pol devetih nagovor in sv. maša za zunanjo moško mladino. Ob pol desetih govor in slovesna sv. maša. Popoldne ob pol štirih govor o salezijanskih napravah in o sotrudništvu, nato litanije, zakvalna pesem in blagoslov. Ob petih prireditev v gledališki dvorani. Vsi prijatelji in dobrotniki salezijanskega dela vljudno vabljeni.

Naše dijaštvo

Borba. V soboto ob 8. uri zvečer imamo sestanek, na katerem govori tov. Capuder o razrednem boju. Za člane »Borbe« obvezno: člani iz drugih društev vabljeni!

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sobota, 28. januarja: DVA BREGOVA. Dijaška predstava po znižanih cenah. Začetek ob 15. uri pop. Izven.

Nedelja, 29. januarja ob 15. uri: VERIGA. Gostovanje Mladinskega doma na Kodeljevem. Znižane cene. Izven. — Ob 20. uri: MNOGO HRUPA ZA NIČ. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 30. januarja: SODNIK ZALAMEJSKI. Red D.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sobota, 28. januarja: ZALJUBLJEN V TRI ORANŽE. Red C.

Nedelja, 29. januarja ob 15. uri: POLJSKA KRI, Operета. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. — Ob pol 20. uri: HOFFMANNOVE PRIPOVEDKE. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Mariborsko gledališče

Sobota, 28. januarja ob 20. uri: LOGARJEVA KRISTA Ab. B. Kuponi. Znižane cene.

Nedelja, 29. januarja ob 15. uri: ORLOV. Kuponi. Znižane cene. — Ob 20. uri: TAKRAT V STARIH ČASIH. Kuponi. Znižane cene.

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

Gledališka predstava v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12, bo na svečnico v četrtek dne 2. februarja 1928 in v nedeljo dne 5. februarja obakrat o pol 8 zvečer. Na sporedu je petje in igri: Zamorec, ki mora v Benetke in Vesela igra o žalostni princezinji.

Gostovanje članov dram. odseka Mladinski dom Kodeljevo v ljubljanskem dram. gledališču. V nedeljo dne 23. t. m. ob treh popoldne gostovanje s Finžgarjevo dramo »Veriga«.

Sp. Šiška. V nedeljo dne 29. jan. ob sedmih zvečer v društveni dvorani šiškenske Prosvete (samostan) skioptično predavanje o Rusiji.

Šentpetersko prosvetno društvo ima danes zvečer ob pol 6. uri predavanje za mladino.

Strokovno društvo javnih nameščencev in upokojencev kraljevine SHS v Ljubljani ima danes ob 20. uri redno odborovo sejo v kleti I. del. konz. društva, Kongresni trg št. 2. — Predsednik.

Obćni zbor Motokluba »Ljubljana« se vrši v nedeljo dne 29. t. m. točno ob 10. uri dopoldne v prostorih restavracije »Ljubljanski dvor« z običajnim dnevnim redom.

Podporno društvo služkinj ima svoj redni letni obćni zbor v nedeljo dne 29. januarja 1928 ob pol petih popoldne v prostorih Jugoslovanske tiskarne v III nadstropju. Vljudno vabljene vse članice. — Odbor.

Zveza šoferjev Slovenije naznanja, da se vrši redni letni obćni zbor na svečnico dne 2. februarja ob 9.30 dopoldne v prostorih restavracije »Miklič«, Kolodvorska ulica. Člane in stanovske tovariše prosimo, da se obćnega zbora zanesljivo udeleže. — Odbor.

Dne 1. februarja t. l. se vrši v veliki dvorani in stranskih prostorih hotela »Union« planinski ples, ki se prireja samo vsako drugo leto. Poskrbljeno bo za vse in še v bogatejši in popolnejši meri kakor do sedaj.

Pevski zbor slovenskih učiteljev koncertira v Ljubljani v ponedeljek dne 6. februarja 1928 pod vodstvom svojega dirigenta g. Srečka Kumarja. Učiteljski pevski zbor je pred kratkim nastopil z istim programom v Zagrebu ter žel za svoja precizna izvajanja slovenske moderne vokalne glasbe splošno priznanje. Ljubljančane opozarjamo na nastop učiteljskega zbora. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni, zunanja naročila pa se naj naslove na Glasbeno Matico v Ljubljani. Koncert se vrši v Unionski dvorani.

Maribor.

Društvo za podporo revnih učencev v Mariboru ima svoj obćni zbor v ponedeljek dne 30. jan. ob 18. uri zvečer v I. nadstropju dekl. meščanske šole, Cankarjeva ulica, s poročilom blagajnika, tajnice in volitvijo novega odbora. Vse člane in prijatelje društva vabi k udeležbi odbor. — Imenovanemu društvu so še darovali in se dobrotnikom tem potom izreka srčna zahvala, gg.: Wögerer 200, Minařik 20 Din, g. Barta in Zemljič pecivo, V. Glaser, Ruše, božično drevo, tvrdka Kovina po šest nikl. nabiralnikov po lastni ceni, g. Faninger pa obleke.

Ljudska univerza. V petek dne 3. febr. se vrši v veliki kazinski dvorani komorni večer, katerega priredi naša domača umetnica ga. Brandlova s sodelovanjem pianista g. Frischa in dunajske čelistinje gdč. Folgerjeve. Na sporedu so skladbe R. Strauša, G. Cassade, A. Arenskega in A. Dvořaka. Zanimanje za komorno glasbo se začne pri nas razvijati in pričakujemo osobito topot obilen poset. Vstopnice v predprodaji na običajnih mestih.

Muzejsko društvo v Mariboru ima v nedeljo dne 29. jan. ob 10 v čitalnici »Študijske knjižnice« svoj letni obćni zbor, s katerim bo proslavilo tudi svojo 25 letnico.

Ostali kraji.

Devica Marija Polje. V tukajšnjem Ljudskem domu priredi v nedeljo invalidski dramatični odsek iz Ljubljane velekomično trodejanko »Poslednji mož«.

Metlika. Orel vprizori v nedeljo dne 29. jan. v dvorani HP. ob 15. uri popoldne Molierejevo komedijo »Skopuh«. Cene so običajne.

Kaj je novega

KOLEDAR.

Sobota, 28. januarja. Florijan, Julijan, Marjeta, Roger in tovariši.

Dunajska vremneska napoved za 28. januar: Oblačno in od časa do časa padavine. Temperatura nad ničlo. Tu in tam vihar, vetrovi se bodo zasukali proti severovzhodu. Verjetno je, da se bo hitro zjasnilo.

ZGODOVINSKI DNEVI.

1596. je umrl angleški potovalec Fr. Drake, ki je prinesel krompir v Evropo. — 814. je umrl cesar Karol Veliki. — 1841. se je rodil raziskovalec Afrike H. M. Stanley. — 1861. je umrl francoski pisatelj H. Murger.

* * *

★ **Proračun ljubljanske in mariborske oblasti** je finančni minister potrdil.

★ **P. dr. Hugo Bren**, bivši komisar frančiškanske provincije v Ameriki, je imenovan za generalnega vizitatorja za bosansko provincijo. Odide začetkom februarja in se vrne v začetku aprila.

★ **Diplomirala** sta na elektrotehničnem oddelku ljubljanske univerze za inženerja elektrotehnike gg. St. Podboj in Sl. Zajec.

★ **Pri občinskih volitvah** v Sv. Križu pri Kostanjevici, ki so se vršile 15. januarja, je dobila SLS 18 odbornikov, združeni nasprotniki 7. Za župana je bil izvoljen 26. januarja Martin Unetič iz Vinjega vrha. Župan kakor tudi vsi svetovalci so pristaši SLS.

★ **V Preski** bo v nedeljo 29. t. m. po jutranji maši shod SLS v Društvenem domu. Poroča oblastni poslanec Gostinčar. Vabimo vse k polnoštevilni udeležbi.

★ **Občni zbor krajevne organizacije SLS v Vuzenici** se je vršil v nedeljo, 22. t. m. V obilnem številu zbrani somišljeniki so odobrili delo dosedanjih odbornikov. Pri volitvi je bil izvoljen zopet stari ožji odbor. Občnega zbora se je udeležil tudi oblastni poslanec g. Ovčar, ki je navdušil zborovalce za nadaljnje delo na političnem polju. Upamo, da bo odbor storil vse, da se naša stranka v Vuzenici in okolici še bolj utrdi.

★ **Nov radikalski list.** Kakor doznavamo, bo začel 5. februarja t. l. izhajati v Sarajevu nov radikalski list pod imenom: »Slobodna Reč«. Trdi se, da bo izdajala list skupina radikalov, ki so v zvezi z dr. Andričem.

★ **V imenik odvetnikov** s sedežem v Ljubljani je bil vpisan gospod dr. Albin Kandare, odvetnik v Ljubljani.

★ **Razpis službe.** Veliki župan ljubljanske oblasti v Ljubljani razpisuje mesto dnevničarja kot rečnega mojstra s sedežem v Krškem. Prosilci se opozarjajo na tozadevni razpis v »Uradnem listu«.

★ **Uradni dnevi laškega okrajnega glavarstva v Trbovljah in Hrastniku.** Počenši s februarjem se bodo vršili uradni dnevi okrajnega glavarstva vsakega 1. in 20. v Trbovljah za Trboveljsko dolino in vsakega 10. v Hrastniku za Hrastniško dolino. Na uradnih dnevih se ne bodo obravnavale samo zadeve, radi katerih so stranke vabljene, temveč se bodo sprejemale tudi prošnje in dajala vsa potrebna pojasnila v vseh upravnih zadevah, kakor v domovinskih zadevah, potnih zadevah, obrtnih zadevah, društvenih zadevah, lovske karte in orožni listi itd., z eno besedo v vseh zadevah, ki spadajo v delokrog okrajnega glavarstva. Uradni dnevi se vršijo tako v Trbovljah kakor v Hrastniku v tamkajšnji občinski pisarni. Ako je ta dan slučajno nedelja ali praznik, se preloži uradni dan na drugi dan torej 2., 11. oziroma 21.

★ **Občni zbor poštnih uradnikov.** Letošnji občni zbor poštnih, brzojavnih in telefonskih nameščencev, ki se je vršil v Celju dne 6. t. m., je bil izmed najlepših občnih zborov uslužbencev, kar jih je bilo doslej. Krajevne skupine je zastopalo 25 delegatov vseh krajev širom Slovenije. Zastopana je bila Ljubljana, Maribor, Gorenjska, Prekmurje, Bela krajina, Kočevje, Savinjsko in Savska dolina i. dr. Vseh zborovalcev je bilo več ko 100. Poštno ravnateljstvo je zastopal dr. Kurbus, ljubljansko poštno organizacijo predsednik J. Jakša, zagrebško pa L. Lalič. Zborovanje je bilo povsem zanimivo in je poteklo v najlepšem redu. Za predsednika je bil zopet izvoljen J. Čampa, v odbor je bilo izvoljenih več ljubljanskih uradnikov in uradnic.

★ **Letna službena obleka nižjih poštnih uslužbencev.** Sedanja rjavo-rumena letna obleka poštnih uslužbencev je neokusna in vse prej ko praktična. Uslužbenci si žele letno obleko sive ali temne barve. V tem vprašanju se strinjajo vse poštne organizacije, ki zastopajo interese svojih članov in so v tem smislu tudi že posredovale v Belgradu. Po zadnjih poročilih iz Belgrada, bo ministrstvo ugodilo želji nižjih poštnih uslužbencev in jim v bodoče dajalo letno obleko temnosive barve.

★ **Razglas.** Ker je prvi četrtek v februarju praznik (Svečnica), se vrši uradni dan **komisarja za agrarne operacije** v mariborski oblasti v soboto, dne 4. februarja t. l. od 10. do 13. ure v palači velikega župana v Mariboru, soba št. 9, pritličje na desno.

★ **Karambol poštnega avtomobila z vlakom.** Iz Brežic poročajo: Dne 25. t. m. ob 16. uri 20 minut je zadel tovorni vlak št. 45 v poštni osebni avtomobil št. Sl. I. 817. Človeških žrtev ni. Pokvarjen je le poštni avtomobil. Nesrečo je zakrivilo dejstvo, da na železniškem prelazu niso bile zatvornice spuščene. Le veliki prisotnosti duha in pogumu šoferjevemu se je zahvaliti, da nesreča ni zahtevala človeških žrtev. Nesreča se je prigodila takole: Poštni avtomobil, ki vozi pošto iz Brežic na Bizeljsko dnevno ob 16. uri in pride v Dobovo ob 16. uri 10 minut, je imel ta dan 8 minut zamude, ker se motor ni hotel takoj užgati, kar se je pri tem avtomobilu že večkrat prigodilo. Vsled zamude je dospel avtomobil v Dobovo ob 16. uri 18 minut. Ker je tukaj precej deževalo in je bilo tudi megleno — niso prihajajočega vlaka niti slišali niti videli. V Dobovi je kratek ovinek. Rampe, ki bi morale biti zaprte, so bile dvignjene — zato je poštni avtomobil brez skrbi zavozil na tračnice, v istem hipu pa je pribrzel vlak proti avtomobilu, katerega je pogumni in spretni šofer g. Janko Gravel tako umaknil, da se je razbila le streha, kotel za vodo in več drugih manj važnih delov. Ob 19. uri je pomožni avtomobil ponesrečenega že odpeljal nazaj v Brežice. Ob kritičnem času je bilo na avtomobilu 5 oseb in sicer trije potniki, med njimi tudi g. župnik Kolenc iz Kapel ter g. Šuler, trgovec na Bizeljskem.

★ **Memento homo.** Petnajst govorov o molitvi, delu in misli na smrt. Ta nova publikacija **dr. Mih. Opekova** je zdaj izšla in se dobiva po 22 Din (s pošto 1 Din 50 par več) v prodajalni KTD **H. Ničmanovi.**

★ **Župni urad na Homcu naznanja vsem, ki bi radi znali za naslov g. župnika Antona Mrkuna, da se za sedaj glasi:** Anton Mrkun, sacerdote, Mercedes 2879, Villa Devoto Buenos Aires. — Rep. Argentina. — Sud Amerika.

★ **Gostilničarjem.** Gostilničarji in ostali točilci alkoholnih pijač se opozarjajo, da poteče rok plačila za točilne takse z 31. januarjem 1928 za prvo polovico leta. V lastnem interesu je vsakega gostilničarja, da točilno takso brezpogojno do tega dne plača, da se izogne neprijetnim posledicam.

★ **Kap ga je zadela.** Dne 23. t. m. je nenadoma umrl Blaž Stajnbaher, kmet v Leskovcu - župnija Črešnjevec. Zdrav je vstal in se pripravil za koline. Ko je vstopil v hlev, je padel vpričo svoje žene na tla in izdihnil. Rajni je bil zelo priljubljen ter spoštovan daleč naokrog. Star je bil komaj 54 let in zapušča ženo in tri hčerke.

★ **Zagreb v megli.** Zagreb je bil v četrtek zavit ves dan v gosto meglo, kakor je tam nihče še ne pomni. Od ranega jutra, ko se je megla spustila na ulice, pa do večera je vladala na zagrebških ulicah popolna tema Zjutraj in zvečer se ni videlo niti pet korakov daleč. Megla je popustila le opoldne nekoliko, tako da se je videlo kakih sto korakov daleč. Tramvaji, avtomobili in druga vozila so morala voziti zelo počasi in sicer ves dan s prižgenimi lučmi. Razen enega neznatnega karambola se ves dan kljub gosti megli ni pripetila nobena nesreča. Električne luči so razsvetljevale ulice tudi opoldne.

★ **Žrtev maščevanja stavkajočih delavcev.** Pred približno dvema tednoma smo poročali o krvavem nočnem napadu na Paromlinski cesti v Zagrebu, pri čemer je bil težko ranjen delavec Stiepan Mišič, njegov spremljevalec Ivan Kesele pa lažje poškodovan. Mišiča in Kesela so tedaj napadli trije neznanci, katerih je eden zadel Mišiča z revolverskim strelom v hrbet, dočim sta ostala dva pretepla Keseleta s palico. V bolnici je Mišič predvčerajšnjim podlegel poškodbam. Pred svojo smrtjo je Mišič izpovedal, da je med napadalci spoznal mizarskega pomočnika Jovana Konrada iz Pančeva. Konrad je bil z Mišičem konfrontiran, pri čemer je Mišič ponovno potrdil to svojo izjavo. Kakor je policija pri preiskavi ugotovila, je bil Mišič napaden radi tega, ker se ni hotel pridružiti stavki svojih tovarišev v tovarni »Sile«. Napad je aranžiralo pet stavkajočih delavcev in ga naročilo nekemu Vinku Pompiliu, Bartulu Burčuli in še nekim drugim delavcem, ki jih išče sedaj policija.

★ **Štiri smrtne obsodbe v enem dnevu.** V noči od 21. na 22. septembra 1926 so neznani storilci v Velikem Jabukovcu pri Negotinu na grozen način ubili s kamenjem in palicami kmeta Petra Kalanoviča. Ko so kasneje našli truplo, je imelo to 17 ran. Sum uboja je po 14dnevni preiskavi padel na ženo umorjenega Prvo Kalanovičevo, ki je imela za ljubimca kmeta Gico Lončarevića. Oba sta bila aretirana Dalj časa sta krivdo tajila, končno pa sta priznala, da sta naročila uboj pri dveh zloglasnih potepuhih Pavlu Stankoviču in Floru Budjeviču, nakar sta bila aretirana tudi ta dva. Gica je namreč hotel Prvo poročiti in zato sta sklenila oba, spraviti Petra na oni svet. V četrtek se je vršila pri okrožnem sodišču razprava proti vsem štirim in so bili vsi štirje obsojeni na smrt.

★ **Nujna prošnja.** V soboto 21. januarja popoldne je odšel Ivan Orač, bivši mestni uslužbenec s svojega doma v Celju, Mariborska cesta 17, po moko v mlin v Medlog. S te poti se ni več vrnil domov. Na povratku iz mlina so Orača še videli iti mimo Janičeve gostilne na Babnem. Prošli torek je Oračeva žena Marija prejela iz Št. Pavla pri Preboldu vest, da njen mož blodi po Št. Pavlu in po Grajski vasi. Šla je takoj tja, a ga ni našla. Odšel je bil pred njo v Grižе in žena je mogla le dognati, da so ga poslednjikart videli v Grižah v Piklovi gostilni. Od tu dalje manjka vsaka sled za Oračem. Vsakdo, ki bi ga videl, je nujno naprošen, da moža zadrži in nemudoma to sporoči na naslov: Marija Orač, Celje, Mariborska cesta 17. Žena obljublja dotičniku nagrado in bo moža takoj odvedla. — Orač je 40 let star, oblečen v temnomodro obleko, na glavi ima črno usnjeno čepico. Na čelu pod lasmi ima dve brazgotini od med vojno dobljenih ran. Na levi roki ima na treh prstih rane od ozeblin. Orač je očividno vsed vojnih posledic duševno obolel in ne zna najti poti v Celje.

Brezupno je
če glavobol vsled prehlada, napora onemogočuje duševno delo. —

Pyramidon Tablete
postanejo v takih slučajih rešitelji. Prepode mučitelje, veselje do dela in življenja se povrne. —

Pristne samo v originalnem zavoju „Bayer-Kreuz".

★ **Praktična novost pri kremi za čevlje.** Da se prepreči prehitro posušenje kreme za čevlje, se zapre doze tako čvrsto, da je mogoče odpreti dozo samo z nožem ali s kakšno drugo pomočjo. Pri tem si je že marsikdo poškodoval roke in si jih je umazal s kremo. Svetovno znana znamka »Schmollpasta« prinese v najnovejšem času kremo za čevlje v pločevinastih dozah s patentnim, zelo praktičnim odpiračem. En obrat — in doza je odprta! Ta novost je povsod splošno pohvaljena. Zahtevajte zatorej pri svojem trgovcu samo »Schmollpasto« z odpiračem!

★ **Bolne žene** dosežejo z rabo naravne »Franz-Josef«-grenčice neovirano, lagodno izpraznenje črev, kar večkrat izredno dobrodejno vpliva na obolele organe. Pisatelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so potrjeni ugodni učinki »Franz-Josef«-vode tudi potom njihovih raziskovanj. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 8823

★ **Velik napredek v radio-sprejemanju.** Kot smo izvedeli, so dospele na trg nove sprejemne radio-cevi pod imenom »Barijeve cevi«, ki uporabljajo kot ogrevalno nit kovinski barij. Uporaba kovinskega barija kakor tudi način izdelave teh cevi je zavarovana s patenti v vseh kulturnih državah. Zanimivo je, da ista tvornica postavi na trg v enem letu dvakrat kompletno novo serijo sprejemnih cevi. Napredek v radiju se lahko doseže le tedaj, če se fabrikacija cevi strogo ozira na napredek v shematiziranju sprejemnih naprav, izkoriščujoč istočasno vse metode moderne fabrikacije. Tvornica se ni ustrašila nikakih stroškov, da na temelju točnih razmotrivanj procesa radio-sprejema konstruira cevi, ki bodo v vsakem oziru odgovarjale svoji nalogi in pokazale najboljši učinek. »Barijeve radio-cevi« se dobe v vseh boljših radio-trgovinah po izvirni tvorniški ceni, dobavlja jih pa tudi firma »TUNGSRAM« d. d., Zagreb in Belgrad.

Sivi ali drap ševro

Din 189·-

VOIKA
LJUBLJANA

Po povzetju Din 15·— več.

V dežju

Cesar Li-o-a, sin nebes (naj živi njegovo ime do konca sveta!) je stal pri oknu svoje porcelanaste palače. Bil je še mlad in plemenit. Sredi razkošja in sijaja je venomer mislil na reveže in nesrečneže.

Lilo je kakor iz škafa, nebo se je jokalo. Z rož in zelišč so se odtekali potoki solza. Cesarju je bilo bridko pri srcu in nenadoma je vzkliknil: »O, ti revček! Niti slamnika nima, ki bi ga obvaroval tega vesoljnega potopa!« Okrenivši se, je dejal komorniku: »Rad bi vedel, koliko teh revčkov je v mojem Pekingu!«

»Luč solnca,« je odvrnil Tsung-he-Tsang, pokleknil in sklonil glavo, »ali je vladarju vladarjev kaj nemogočega? O, oče jutranje zarje, ob solnčnem zahodu boš zvedel, kar želiš!«

Cesar se je dobrohotno nasmehnil, in Tsung-he-Tsang je odhitel k prvemu ministru San-che-sanu. Težko sopeč je prišel k njemu in v naglici je celo pozabil na spoštovanje, ki gre takemu ministru. »Veselje vesoljstva, naš presvetli cesar,« je komaj izgovoril in lovil sapo, »je zelo nemirno. Ta svojat, ki hodi po mestu brez klobuka, mu je nadležna. Na vsak način hoče še danes zvedeti, koliko je teh ljudi.«

»Barabe,« je dejal San-che-san, »sicer pa ...« Ni skončal stavka in je ukazal poklicati Pi-e-voja, mestnega poglavarja.

»Iz palače sem dobil slabe novice,« je dejal. Pi-e-vo se je do tal priklonil pred njim. »Gospodar našega življenja je zapazil nered v mestu.«

»Kako pa?« je prestrašeno vzkliknil Pi-e-vo. »Ali ni na gosto zaraslega vrta, da ni moči iz palače videti mesta?«

»Vrag vedi!« je odvrnil San-che-san, »tudi jaz ne vem, kako bi to razumel! Res pa je, da se je Njegovo Veličanstvo na vso moč razjezilo na to svojat, ki hodi brez klobuka v dežju okrog. In še danes hoče vedeti, koliko je v Pekingu takih. Stori, da bo prav!«

»Takoj mi pokličite Jur-sunga, prekletega starega psa!« je divjal Pi-e-vo vpričo svojih podložnih. In ko je prišel načelnik mestne straže in se bled in prepaden in od strahu drgetajoč vrgel na tla pred njim, ga je nahrulil mandarin:

»Ti tepec neumni, ti brezbožni pagan, ničvredni špijon, ali hočeš, da nas bodo vse skupaj — tebe pa prvega — na trske razžagali?«

»Za božjo voljo, kaj je povzročilo tvojo jezo?« je zajecljal Jur-sung in se tresel ob vznožju mandarina. »Potem bom vsaj razumel besede tvoje tolažbe, ki mi jo boš naklonil. Sicer se bojim, da ne razumem govora tvoje modrosti.«

»Starec zabiti! Za čuvaja svinjske črede si dober, pa ne za čuvaja največjega mesta sveta! Sam cesar se je na lastne oči prepričal o neredu v mestu. Na cestah so ljudje, ki navzlic dežju še klobuka nimajo! Do drevi ti dam časa, da pozveš, koliko je takih.«

»Vse se bo zgodilo v redu,« je odvrnil Jur-sung in se je z glavo trikrat doteknil tal. Kakor bi trenil je z bobnečim glasom gonga zbral svoje ljudi krog sebe.

»Ničvredne barabe,« jih je nahrulil, »obesiti vas bom dal vse po vrsti in speči na ražnju! Ali tako pazite na mesto? So ljudje, ki letajo brez klobukov v dežju okrog. Eno uro vam dam časa, da seženete vse te skupaj, ki kljub dežju še slamnika ne premorejo!«

Stražniki so planili na vse kraje, da izvršijo povelje. Eno uro so divjali po blatnih cestah Pekinga kakor nori. »Drži ga, lovi ga, primi ga!« so kričali in begali za ljudmi brez klobuka. Vlačili so jih iz grmovja, izza vrat, iz hiš, kamor so se bili zatekli kakor miške, katere zasleduje kuhar, da bi napravil juho iz njih. Čez eno uro so bili vsi tisti, ki so brez klobuka hodili po Pekingu, zbrani na dvorišču jetnišnice.

»Koliko jih je?« je vprašal Jur-sung.

»Dvajset tisoč dve sto in eden,« so dejali stražniki in se priklonili do tal.

»Umorite jih!« je razsodil Jur-Sung. In preden je poteklo pol ure, je ležalo dvajset tisoč dve sto in en Kitajec brez glave na dvorišču jetnišnice. Koj nato je odšel Jur-sung k Pi-e-voju poročat. Ta je odšel k San-che- sanu in ta k Tsung-he-Tsangu.

Večerilo se je, deževalo ni več. Veter je potegnil, otresel drevje, da je nebroj biserov popadalo na dehteče rože, ki so se zablestele v žarkih zahajajočega solnca. Po vrtu palače je vse dehtelo in se iskrilo. Sin nebes, Li-o-a, je stal pri oknu in občudoval to krasoto. A ker je bil tako dobrotljiv, celò zdaj ni pozabil revežev. »Sicer pa,« je dejal, okrenivši se k Tsung-he-Tsan-gu, ki je baš prišel »bi mi še povedal, koliko mojih ljubih Pekinčanov je bilo danes brez klobuka, brez varstva pred dežjem.« »Služabnik je izpolnil voljo gospodarja vsega sveta,« je odvrnil Tsung-he-Tsang in se globoko priklonil.

»Torej — koliko jih je? Govori mi resnico!«

»V vsem Pekingu ni niti enega Kitajca, da ne bi imel klobuka. Prisegam, da govorim resnico!«

In Tsung-he-Tsang je dvignil roke in sklonil glavo v znak slovesne prisege. Smehljaj sreče je razžaril obraz dobrega cesarja.

»Blagoslovljeno mesto, blagoslovljena dežela!« je vzkliknil. »Kako sem srečen, da je mojemu ljudstvu tako dobro pod mojo vlado!«

In vsi v palači so bili zadovoljni, videč cesarja tako srečnega. Tsung-heTsang, Pi-e-vo in Jur-sang so prejeli že red zlatega zmaja, ker so tako po očetovsko skrbeli za ljudstvo.

Kitajsko spisal Ti-Li-Po.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Za duha in srce

Iz duševnega življenja v sovjetski Rusiji

Če se zdi komunistični režim tudi popolnoma objektivnemu človeku v čem nemogoč in neznosen, potem predvsem v njegovem nasilju nad duhom: da hoče vse umove in vsa srca ukloniti eni sami izumetničeni, neprirodni misli o življenju in njegovi uredbi v vseh njegovih pojavih — od naravnih nagonov pa do umetnosti; da upošteva le skupnost, kolektivnost in prezira osebnost, individualnost. Ni si mogoče misliti, da bi se mogli boljši duhovi v takem ozračju vdomačiti; v kolikor pa se to vendar dogaja, mora iti na račun vsakega globljega duševnega življenja, kar se mora izražati v propadanju nravnih običajev in umetnosti. Da je temu dejansko tako, pričajo stvari v Sovjetski Rusiji, kakor poroča o njih v reviji »Ost Europa« (št. 1. 1928) dr. Vladimir Astrov pod naslovom »Izpremembe in struje v sovjetsko-ruskem duševnem življenju.«

Dr. Astrov zajema iz moskovske »Pravde« in raznih boljševiških revij in spisov. Uvodoma ugotavlja pisec socijalistično nestrpnost nasproti vsakemu drugačnemu mišljenju kot izrodku individualizma. Le-tega hoče marksistični socijalizem za vsako ceno iztrebiti do zadnje sledi in uveljaviti kolektivizem. Sredstva za to so mu socijalna vzgoja, odprava družine itd. S tem kolektivizmom sta nerazdružljivo zvezana najpokornejši racijonalizem in splošna nivelacija. Proti tem utopičnim in življenju sovražnim idealom se je boril Dostojevski vse življenje.

Dejansko se v Sovjetski Rusiji vedno burneje oglašajo klici proti neznosni duševni blokadi in po polnosti življenja. Tako piše Leonov v enem svojih romanov: »Človek ne bo strohnel... Lep je človek in modro je zgrajen. Živ in topel, si vsak hip išče in ustvarja malike, ne da bi sprevidel, da je sam boljši nego vsaka njegovih stvari. Človek živi, malik pa je mrtev, čeprav gospoduje.« Te besede (ki se nanašajo ravno na boljševizem) pomenjajo s stališča oficijelnega ljeninskega nauka najhujše krivoverstvo, saj se sklicujejo na človeka samega na sebi, od razredne navlake docela neodvisnega.

V takih slučajih — Leonov ni edini! — poznajo rigoristi samo eno sredstvo: cenzura, prepoved, zaplemba. Posledice? Odgovor podaja O. Brik v glasilu skrajnih futuristov »Novij Lev«: »Razvija se tip pisatelja, dramaturga, scenarista, ki predno kaj napiše, obišče čim največ kontrolnih instanc. Izvesti se na tiskovnem oddelku v Glavlitu (vrhovna oblast za literarne zadeve), v Glavrepertkomu (glavni odsek za repertoarne zadeve), pri uredniku, pri drugem uredniku, pri tajniku, pri posameznih »poučenih« sodrugih in zvari s pomočjo vseh nabranih navodil in namigov nekaj srednjega, stoodstotnega...«

Fedin, eden najbolj nadarjenih mladih pisateljev, bivši komunist, piše o sedanjem položaju ruske umetnosti: »Vsaka doba zapušča umetnine. Toda samo take umetnine postajajo spomeniki svoje dobe, ki jih ustvari umetnik iz nehotene ustvarjalne nuje svoje notranjosti. V naših dneh zveni to kot literarni konservatizem. Toda od samega napora, da umetnost organizira, je ustvarila naša doba toliko umetnikov, da more literarni konservatizem učinkovati ravno tako osvežujoče kakor literarna revolucija.«

Kakšni so proizvodi mladih proletarskih literatov, pove Gorbkov: »Za to strujo ni značilno zanimanje za resnično življenje ne za psihologijo, marveč za ono, kar bi mogli označiti za njen odpadek... Ti avtorji podajajo vsakodnevne smeti s čisto posebno, cinično eleganco... Naš komsomol (član mladinske organizacije) si je prisvojil huliganski in rokovnjaški žargon... To je znamenje naše strašne nekulturnosti in pomanjkanja samospoštovanja.«

O strahovitem moralnem propadu boljševiške mladine pravi stara komunistinja v povesti Gladkova »Omamljeno solnce«: »V človeškem življenju je vedno mogoče, da kdo skoči iz tira, da trešči nizdol. To se je v našem revolucijonarnem svetu dogajalo tudi preje. Toda taki dogodki so dolgo ostali v spominu in so imeli za posledico velike duševne prevrate. Danes pa je drugače. Zdi se, da divja kuga sle. Razumljiv mi je boj proti predsodkom. Toda tukaj — to nepretrgano, težko preobrazovanje morale! Ne vem, morda sem že prestara in ničesar ne razumem o novih razmerjih. Staroverska sem, to je res. Toda umazanost ostane vedno umazanost in barabstvo ostane vedno barabstvo, pa naj se še tako revolucijonarno obnaša. Moja revolucijonarna preteklost — tajno delo in ječa — se mi zdi najlepši čas mojega življenja. Žal mi je za to preteklost.« — Tako se boljševizmu obrestuje nauk, da je »zadostiti spolnemu nagonu isto, kar spiti kozarec vode.«

Značilna je ocena, ki jo je o navedeni Gladkovi povesti napisal v »Pravdi« eden najmerodajnejših kritikov Fritsche. Piše: »Marsikak čitatelj bo rekel: to je sentimentalno, nesodobno, tu menjavata med seboj komsomolec »Romeo« in komsomolka »Julija« ljubavne sonete. Mi pa stisnemo roko pisatelju, ki si je upal na ozadje podkrepljenih čubarovskih običajev v življenjski velikosti postaviti dve svetli mladostni postavi, ki dihata svežost morja, ki se vali ob njunih nogah. Marsikateri čitatelj bo rekel: takih bitij, kakor sta Marusja in Jaša, v življenju niti ni. Pisatelj si ju je izmislil... Toda tudi v tem slučaju bi mogli umetnikovo dejanje pozdraviti. Kajti če velja fraza: »obrekujte, le obrekujte, nekaj vselej obvisi,« potem smemo z enako opravičenostjo reči: Plemenitite, plemenitite življenje in človeka — od teh plemenitih oseb bo v čustva in misli čitatelja že kaj ostalo!«

Bog daj, da bi taki glasovi v Rusiji skoro skoro dobili premoč!

Anglež v svetu

Phillips razpravlja v »Europäische Revue« o vplivu, ki ga ima angleški narod v svetovni politiki. Kar so ustvarili Angleži, je ogromna stavba, ki dokazuje, da ima Anglež za to svoje poslanstvo posebne sposobnosti. O teh misli Phillips to-le:

Angleški civilni uradniki, ki upravljajo razne dele angleškega imperija, imajo zahvaliti svoje največje uspehe določenim čisto angleškim sposobnostim, ki izhajajo deloma iz nacionalnega karakterja, a izhajajo po mojem mnenju še bolj iz vpliva angleškega višjega šolstva. »Nobena stvar mi ni več imponirala,« piše lord Cromer, »kot način, s katerim so se znali mladi nanovo iz kake angleške vojaške akademije ali univerze prihajajoči možje vživeti v interese divjih plemen v Sudanu in kako so jih obvladali zgolj z jakostjo značaja in brez uporabe sile.« Kako se zgodi, da so se fantje, ki so komaj izšli iz šole, takoj in takorekoč nezavedno našli v svojem poklicu ter da so otroške in barbarske narode upravljali tako, kot se spodobi, da so bili upravljani? Možno je to, kakor mislim, baš zato, ker so fantje, a fantje, ki niso v šoli bili podvrženi le strogi disciplini, ampak so tudi sami druge disciplinirali. Baš to je svojstvo angleških višjih šol (Public School system). Dečkom določenega stanu v šoli, tako zvanim monitorjem in prefektom, je dana določena oblast; mlajši učenci, naj so družabno kdorkoli ali karkoli, so podvrženi njihovemu nadzorstvu in jim morajo biti pokorni. Dovoljeno jim je, da smejo v skrajnem slučaju častne zakone šole uveljaviti celo s palico. K temu pride še disciplina na igriščih, vaja v skupnem teženju za določenim ciljem pod vodstvom »captainov«, in dolžnost, biti pokoren, vsako jezo in nevoljo opustiti, pri porazu ne pokazati sovraštva in pri zmagi ne napuha, in končno: vedno in predvsem »igrati pošteno«.

Vpliv te izomike traja skozi vse življenje. Etični nazori Angležev izvirajo predvsem iz igrišč; zato ne bodo o kakem zahrbtnem dejanju rekli, da je »zlo« ali »greh«, pač pa, da je »slabo igrano«. Često so jim celo očitali, da tudi politiko in vojno smatrajo zgolj za igro. Že mogoče. A pri tem ne smemo pozabiti, da vzamejo Angleži svojo igro, bodisi cricket ali vojno, zelo resno, in da mora pri njih vse poteči pošteno po pravilih. Odtod izhaja tudi svojevrstnost angleškega političnega življenja: pri volitvah v parlament in v parlamentu samem je možno, da se izvojujejo najhujši strankarski boji brez jeze in brez obojestranskega osovraženja, in da se rezultati teh bojev sprejmejo od premagane skupine pošteno in brez pridržka. Ta sportni duh, ki ga imamo zahvaliti v prvi vrsti šolstvu, je omogočil, da je angleška ustava, ki sloni le na starem izročilu, ostala točno v svojem dosedanjem obsegu, kljub temu, da so bili privzeti močni ljudski elementi. In kakor v političnem življenju domovine, tako se dogaja tudi pri upravi imperija. Mladi Anglež, ki je pravkar z univerze pozvan v vladanje kateregakoli divjega zamorskega plemena, je svoji nalogi kos, kajti v šoli je izkusil, kako naj vlada trop otrok. Tako je n. pr. mogoče, da se angleški uradnik ali častnik udeleži sporta in iger domačinov, ne da bi izgubil na svoji avtoriteti. Tudi igra pošteno, kakor se je naučil v šoli, in si pridobi s tem, če že ne ljubezen, pa vsaj zaupanje svojih podložnikov.

Zato smatram angleško šolstvo, kljub vsem napakam, za neprecenljivo vrednost. Višje šole so mlini, ki leto za letom ustvarjajo vedno novo zalogo angleških gentlemenov. Vzorec je morda nekoliko okoren in enoličen, a je vendarle dober. Tudi surovina, ki gre v te mline, ni izključno vzeta iz enega družabnega razreda. Zares, kakor je nekoč opazil Togueville, na Angleškem je nemogoče spoznati, kje se začne en razred in kje se drugi neha, in prav tako je nemogoče postaviti vplivu višjega šolstva določene meje; kajti razširja se po sto potih v vse ljudske sloje. V vsej Angleški ni pocestnega fanta, ki ne bi poznal pravil criqueta, ni dninarja, ki ne bi razumel očitka, da »ni gentlemen«. Razred gentlemenov se neprestano rekrutira iz meščanskih slojev, in novi rekruti, izobraženi na višjih šolah, končno sličijo starejšim. Da, demokracija je ta vpliv razširila na najširše sloje, da more celo najrevnejši proletarski otrok, če ima potrebne sposobnosti, iti skozi vse faze šolstva do najvišjih višin.

S tem je tudi dano jamstvo, da bo razred, ki je zgradil imperij in ga doslej častno upravljal, živel še naprej in ostal zvest svojim tradicijam.

Stoletnica F. J. Goya

28. januarja 1828 je umrl v Bordeauxu eden najbolj slovečih slikarjev sveta Franc José Goya. Rojen je bil 1746 v Fuente de Todos v Španiji. Goya je eden najbolj izvirnih, nobeni šoli ne pripadajočih slikarjev, zlasti je mojster v radiranju. Veliko je slikal za cerkev, sloveče so njegove družinske in dvorne podobe (Karel IV. na konju, Karel IV. in njegova družina), mojstrski so njegovi barvani kartoni za gobeline, v katerih je ovekovečil z grobim realizmom špansko ljudsko življenje, nedosežen pa je v svojih radiranih podobah, ki so narejene v par bežnih potezah, toda zadenejo človeka, dušo do dna. Kot satirik na politične in družabne razmere je strašen, njegov način zagrabiti življenje in drznost sta naravnost demonična. Tudi njegov osebni karakter je bil tak. Zlasti sta znani zbirki radirk »Caprichos« in »Les desastres de la guerra« (Strahote vojske), ki so prava pacifistična propaganda. Njegovo življenje je bilo jako razburkano; bil je tudi dvorski slikar. Je pravi Španec, poln barbarske sile, barv, efektov in grotesknosti. Druga slika nam kaže cerkev sv. Antona de la Florida, kjer so pokopani njegovi zemeljski ostanki.

Sveta življenje in vrvenje

Bankirjeva družinska tragedija

26. januarja je ustrelil 50 letni bankir Droste, družabnik privatne banke Droste et Co. v Gothi v Nemčiji, svojo ženo in oba otroka v starosti štirih in šestih let, nato pa še samega sebe. Vzrok umorov in samoumora so najbrž omajane premoženjske razmere.

Droste je bil prej bančni uradnik. Banko, ki je uživala velik ugled, je ustanovil leta 1920. Banka je imela večinoma zveze z manjšimi trgovskimi podjetji. Zakon je izgledal sprva srečen, kasneje pa so nastali prepiri. Zato so mislili sosedje tudi tega dne, da je kak manjši družinski prepir in se niso brigali več za to.

Droste je zapustil več pisem gothskim časopisom in policiji. V njih pravi, da je žrtev nemške gospodarske politike.

Bikoborba na cesti

Med transportom živine v mestno klavnico v Madridu se je nedavno odtrgal bik, ki je povzročil veliko paniko. Policisti-kolesarji so begunca zaman skušali vjeti. Tedaj se je preril skozi gručo ljudi na živahni cesti Avenida Grauvia mlad mož. Slekel je jopič, ki ga je nosil vrženega preko ramen, in ga vrgel preko bikove glave, katerega je tako zadržal. Svojega prijatelja pa je naprosil, da naj mu hitro prinese meč iz njegovega stanovanja. Šlevilna publika, ki se je zatekla v bližnje hiše, je kmalu spoznala v mladem možu svojega ljubljenca, slavnega bikoborca Fortuno. Z mečem je zadal živali par krasnih udarcev, pod katerimi se je zgrudila mrtva na cesto. Publika mu je priredila burne ovacije in ga odnesla na ramah domov. Bik, ki je ranil štiri osebe, je bil prepeljan v klavnico.

Skopuh

Rimska »Tribuna« je te dni obelodanila življenjsko zgodbo nekega skopuha, ki bi si jo mogel radi njene svojstvenosti in značilnosti izmisliti kvečjemu kak novelist. V Rimu je živel v četrtem nadstropju neke hiše, katere posestnik je bil, nek vpokojeni uradnik, katerega so splošno smatrali za reveža, ker je bil vedno ubožno in zanemarjeno oblečen. Nihče na svetu se ni zanj brigal, nobeden ni smel prestopiti praga njegovega stanovanja. Končno so ga našli na stopnicah neke cerkve težko bolnega in so ga prenesli domov. Odklonil pa je vsako pomoč in nego, celo svoje sestre ni pustil blizu. Pred par dnevi pa so opazili starčevi sosedje, da visi po krajevnem običaju iz njegovega okna košarica. V njej je ležal listek s prošnjo, da bi prišel kdo v njegovo stanovanje. Ko so vstopili v stanovanje, so našli starca v obupnem položaju. Na tleh so bili razmetani najrazličnejši predmeti, kosi starih okvirov, razbite, na cesto vržene posode, stare obleke itd. Starec je tožil o hudih bolečinah, toda šele po dolgih prošnjah je privolil, da ga prepeljejo v bolnico. Poprej pa je še prosil, da mu prinesejo iz sosedne sobe neko škatljo. Ko jo je odprl, so se pokazali državni papirji, akcije, zlatniki itd. Končno so na njegov poziv prinesli še en zaboj s kašče, kjer je bil skrit pod neko lato. Tudi ta je bil napolnjen s pravimi zakladi denarja in vrednostnimi papirji. Preden ga je odpeljal Rdeči križ v bolnico, je starec zahteval, da se napravi inventar vseh stvari. Dognalo se je, da poseduje starec premoženje v vrednosti 350 tisoč lir. Oblasti se zastonj vprašujejo, kako je mogel priti do takega premoženja z majhno pokojnino.

Dobrodelnost v starem veku

V starem veku je bila dobrodelnost zelo razvita in se je sočutje izražalo v dejanski pomoči. Ko je nastal leta 224 pred Kr. na otoku Rodu velik potres, je pričel ves grški in rimski svet tekmovati, kdo bo bolj pomagal ubogim Rodijcem. Sicilijanska kralja Hieronim in Gelon sta jim poslala vsak po sto talentov, to je približno današnjih 15,000.000 Din. Darilo sta povečala še s častnim poklonilom. Na glavnem trgu svoje prestolice sta dala postaviti dva stebra z reliefi. Prvi steber je predstavljal Rodijce, drugi pa Sicilijance. Sicilijanci so pred Rodijci klečali, kar je pomenilo, kako se čutijo počaščenim, da morejo pomagati svojim nesrečnim bratom. Rodijci so dobili tedaj še mnogo drugih darov. Egipčanski kralj Ptolomej jim je poslal tristo talentov, milijon mer pšenice ter lesa za dvajset vojnih in trgovskih ladij. Z dobrodelnostjo je postala znana tedaj tudi neka žena Chryseis. Samo ta je poslala Rodijcem sto tisoč mer pšenice.

Od kedaj so udomačene vilice

Neko poročilo iz leta 1315. omenja kot veliko čudo, da je soproga kralja Ludovika X. francoskega, jedla pri nekem obedu z vilicami. Leta 1585. se neki pesnik v zasmehljivem tonu norčuje iz pomehkužene ženske navade, ki se je udomačila na francoskem dvoru, namreč, da tam jedo z vilicami. V knjigi lepega vedenja iz leta 1480. stoji zapisano: »Primi meso samo s tremi prsti, ne nesi ga v usta z obema rokama in ne brodi z roko predolgo po krožniku. Leta 1608. je Anglež Coryate prinesel prve vilice iz Italije na Angleško. Toda žel je le zasmeh in norčevanje, njegovi rojaki, ki dandanes toliko drže na dostojnost pri mizi, niso mogli razumeti, kako bi bilo dostojnejše posluževati se vilic mesto prstov. Ko se je pozneje ta novotarija vendar le udomačevala, so bili francoski in škotski samostani najhujši nasprotniki te »grešne« novosti. V začetku 17. stoletja so v Norimbergu izdelovali prve vilice. Zgodovina vilic dokazuje, kako se tudi sicer praktične stvari le počasi udomačijo. Kitajci pa že od pamtiveka uporabljajo pri obedu dvoje palčic.

V ponedeljek.

Prvi pometač: Poglej no vendar! Kaj so imeli včeraj tukaj?

Drugi pometač: Kaj ne veš? Društvo za olepševanje javnih naprav v našem mestu je imelo zborovanje in delilo letake.

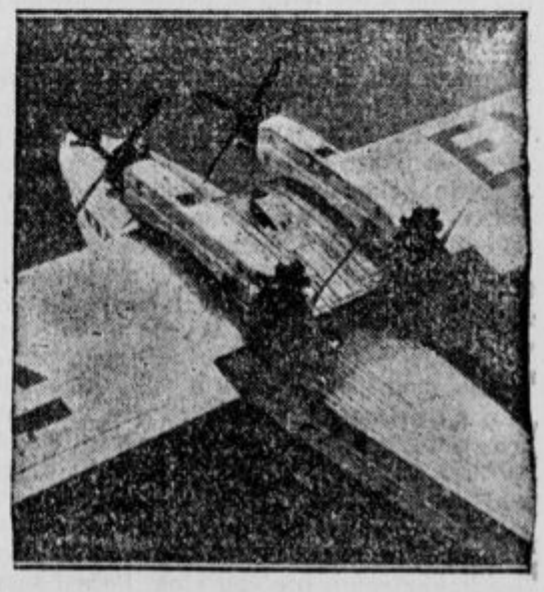

Nemški hydroavion,

ki oskrbuje zvezo med Ženevo in Palermo. Ima štiri motorje s skupno 1920 k. s., nosi 4000 kg teže in dosega hitrost 209 km na uro.

Gospodarstvo

Drž. hipotekarna banka in regulativne hranilnice

Od srede oktobra lanskega leta posluje v Ljubljani podružnica Državne hipotekarne banke, v katere področje spada ozemlje ljubljanske in mariborske oblasti. Čitati pa je bilo, da se za mariborsko oblast osnuje v Celju ali v Mariboru posebna ekspozitura te podružnice. Od tedaj, ko je bil l. 1922 sklenjen zakon o ureditvi Državne hipotekarne banke in se je veljavnost tega zakona razširila na vso kraljevino SHS, se je že marsikaj napisalo za ustanovitev, pa tudi proti ustanovitvi podružnice te banke v Ljubljani.

Že iz dosedanjega kratkega delovanja tukajšnje podružnice pa je vsak dan bolj jasno, da se je pri redakciji zakona o Drž. hipotekarni banki — kateri zakon je, kakor se je neki strokovnjak izrazil, »**jedan najmonstruoznijih proizvoda našega zakonodavstva u pogledu legislativne tehnike**« — veliko premalo oziralo na že obstoječe in na snujoče se pupilarno varne zavode, katerih je v Sloveniji sedaj 28, kakih 7 ali 8 v Dalmaciji, nekaj tudi že na Hrvatskem in v Vojvodini. Snujejo se pa tudi že v Srbiji in po drugih krajih naše države. Vsem tem zavodom preti Državna hipotekarna banka postati nevaren tekmec pri pridobivanju hranilnih vlog iz sodnih depozitov, državnih in oblastnih fondov, občinskih, srezkih in cerkvenih glavnic, ustanov itd. To je denar, ki so ga do sedaj brezhibno upravljale naše regulativne hranilnice, to je denar, ki tvori pri marsikateri hranilnici jedro njenih stalnih vlog, ki jih je moči investirati v dolgoročnih posojilih.

Širitelji misli, da naj se ustanovi v Ljubljani podružnica Drž. hipotekarne banke, so povdarjali pred vsem, da naj banka, za katero jamči država, s svojimi bogatimi denarnimi sredstvi oploja narodno gospodarstvo s cenenimi posojili in krediti v vseh pokrajinah naše države. Temu nasproti pa nas je upravni odbor Drž. hipotekarne banke konec novembra l. l. presenetil z okrožnico, glasom katere po 28. novembru 1927 do nadaljnega podružnice Drž. hipotekarne banke ne smejo več sprejemati prijav za hipotečna posojila, izjemo da tvorita le podružnici v Zagrebu in Ljubljani, za kateri da ta odredba ne velja.

Iz pojasnil pa, ki jih je Drž. hipotekarna banka glede poslovanja s posojili pred kratkim objavila, se da sklepati, da bo pri nas malo komu ugajalo prositi za posojilo pri Drž. hipotekarni banki, ker so pri njej za dosego in vračevanje posojil mnogo trši pogoji nego pri naših hranilnicah in posojilnicah. Tako je n. pr. pri Drž. hipotekarni banki treba prošnjo za posojila kolkovati s kolkom za 20 Din, vsaki prošnji je med drugim treba priložiti tudi mapni načrt nepremičnin ter potrdilo davčnega urada, da je davek za zadnje četrtletje plačan. Kdor bi torej hotel pri banki najeti posojilo, da plača zaostale davke, ga ne bo dobil!

Obresti za hipotečna posojila so po 9 odstotkov in se računijo od dneva, ko se prošnjiku posojilo izplača, marveč od dneva, ko mu je bilo posojilo dovoljeno. Če pa prošnjik stavljenih mu pogojev tekom enega meseca ne izpolni in dovoljenega mu posojila v tem času ne more dvigniti, mora plačati obresti od dneva, ko mu je bilo posojilo dovoljeno pa do dneva, ko se je posojilo preklicalo in še za en mesec naprej. Pri izplačilu posojila se odtegnejo obresti do 1. prihodnjega meseca in še za nadaljnih 6 mesecev, prvi obrok za amortizacijo posojila in polovica odstotka od dovoljenega posojila za stroške. Posojilo se izplača vedno le na zadolžnico, narejeno v obliki notarskega zapisa z izvršilno klavzulo v smislu § 3. notarskega reda, tako da je vsakokratni zahtevek banke takoj izvršljiv.

Pri hranilnicah in pri posojilnicah prošenj ni treba kolkovati, navadno jim ni treba priložiti ne davčnega potrdila ne mapnega narisa. Obresti — tudi ne višje nego 9 odstotne, po nekod celo nižje se zaračunavajo le od dneva izplačila posojila ali kvečjemu za nekaj dni nazaj. Prvi amortizacni obrok se običajno plača šele čez 6 mesecev. Če prošnjik dovoljenega mu posojila ne dvigne, ne plača pri naših hranilnicah nikakih obresti.

V očigled takim predpisom v zapadnih krajih po vsej priliki od Drž. hipotekarne banke ni pričakovati posebnih blagodati. Bati pa se je, ako se zakon o Drž. hipotekarni banki čimprej ne novelira, da bo Belgrad potom Drž. hipot. banke skušal več kapitala združiti v svojih rokah in si s tem zagotoviti vsestranski vpliv, moč in dobiček, dočim bodo mnoge regulativne hranilnice le životarile.

Do novelirania zakona o Drž. hipotekarni banki pa naj izostane vsak pritisk, da bi se moral denar, ki so ga do sedaj vzorno upravljali naši pupilarno varni denarni zavodi, odvajati v Drž. hipotekarno banko. To noveliranje zakona o tej banki je potrebno tem bolj ker smo med tem dobili nov tip pupilarno varnih denarnih zavodov, namreč oblastne hranilnice, katerim pripadajo po večini isti posli in funkcije, ki si jih laste podružnice **Drž. hipotekarne banke.**

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA.

Tekstilana, tovarna sukna, d. d. v Kočevju. Redni občni zbor 25. jan. je odobril bilanco za 1927, ki izkazuje ca. 15.000 Din izgube, in družba ne bo delila dividende. Dosedanji razvoj podjetja, posebno v zadnjem času, obeta boljše uspehe. Tovarna je dobro zaposlena.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE.

Konkurz je razglašen o imovini stare trgovine s čevlji Simon Vig v Vršcu. Tvrdka se je že lani nahajala v težkočah, vendar se je z upniki poravnala.

Odprava konkurza: Amalija Podgornik, trgovka v Metliki (ker je vsa masa razdeljena).

Likvidacija. Zaradi v bilanci za 1926 izkazane izgube v znesku 5 milijonov Din (donos iz 1925 leta 2,25.332, izguba 1926. leta 2,564.668 Din) sklicu je tvrdka »Jugodrvo« občni zbor za 14. febr., kjer bo sklepala o likvidaciji. Kapital družbe, ki je bila ustanovljena 1923 s sodelovanjem avstrijskega in madjarskega kapitala, znaša 3 milijone Din.

KAKO JE Z NALAGANJEM DENARJA V DRŽ. HIP. BANKO?

Člen 40 zak. o ureditvi drž. hipotekarne banke kraljevine SHS, Službene Novine št. 87-22 se glasi:

Vsi državni fondi, istotako pa tudi oblastne, okrožne, okrajne in občinske glavnice, kolikor niso deponirane v samoupravnih hranilnicah, cerkvene in samostanske glavnice in glavnice drugih javnih naprav pod neposrednim državnim nadzorstvom in njih denarji, ki se pobirajo v dokladah, a se ne porabijo v šestih mesecih za to, čemur so namenjeni; vsi depoziti pri sodišču, policijskih (političnih) oblastvih in vseh ostalih državnih uradih, nadalje denarji pupilarnih in konkurznih mas se morajo dajati v upravljanje državni hipotekarni banki, če ne zahteva varovančeva korist, da se naloži pupilarni denar na večje obresti po varstvenem zakonu.

Vse te glavnice in vsi ti fondi se smejo nalagati tudi v državne obveznice in v papirje, katerim se daje po zakonu ta pravica, pupilarni denar pa tudi v hranilnice, ki jim priznava zakon pupilarno varnost, toda samo največ do 20.000 Din iz ene pupilarne mase.

* * *

Vinska borza v Vršcu. Kakor poroča »Deutsches Volksblatt«, nameravajo v Vršcu ustanoviti borzo za vinsko kupčijo, ki bi v glavnem imela ugotavljati vsak teden cene.

Borza

Dne 27. januarja 1928.

DENAR.

Današnji devizni promet se je gibal v manjših mejah kakor včerajšnji. Večina kurzov je nekoliko popustila. Blago Narodne banke v Budimpešti je bilo 9.943, v Trstu so padli zaključki po 301.35 in 301.25. Narodna banka je intervenirala v vseh devizah razen v Trstu in Newyorku, kjer je bilo privatno blago.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi 27. jan. 1928

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 26. 1.
Amsterdam	—	2293·75	—	—
Berlin	1354.50	—1357.50	1356·00	1356.75
Curih	1093.19	—1096.19	1094.69	1094.93
Dunaj	800.00	—803.00	801.50	801.60
London	276.65	—277.45	277.05	—
Newyork	56.70	—56.90	56.80	56·81
Pariz	222.47	—224·47	223·47	223.52
Praga	168.05	—168.85	168.45	168.51
Trst	300·27	—302.27	301.27	301.00

Belgrajska in novosadska borza danes radi praznika sv. Save nista poslovali.

Zagreb. Berlin 13.5450—13.5750, Curih 10.9819—10.9619, Dunaj 800—803, London 276.65—277.45, Newyork 56.70—56.90, Pariz 222.47—224.47, Praga 168.05—168.85, Trst 300.35—302.35.

Curih. Belgrad 9.135, Berlin 123.80, Budimpešta 90.70, Bukarešt 3.20, Dunaj 73.19, London 25.31, Newyork 519.35, Pariz 20.41, Praga 15.39, Trst 27.485, Sofija 3.74, Varšava 58.20, Madrid 88.10.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.47625, Kodanj 189.90, London 34.565, Milan 37.535, Newyork 709.30 Pariz 27.88, Varšava 79.52. Valute: dolarji 707.15, angleški funt 34.555, francoski frank 28.07, dinar 12.435, češkoslovaška krona 21.005.

Praga. Devize: Lira 178.80, Belgrad 59.41, Pariz 132.65, London 164.50, Newyork 33.745.

Dinar: Newyork 176.20, Berlin 7.359, London 276.90.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Tendenca v državnih papirjih je bila danes v Zagrebu čvrsta. Na podlagi vesti o fuziji Hrvatske eskomptne in Hibobanke je kurz prve popustil na 82 (od 85—85.25) ter druge narastel od 57.50 na 59—60. Trboveljska je tendirala nekoliko slabeje, Vevče čvrsteje.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 135 den., Kred. zavod 160 den., Vevče 140 den., Ruše 265—280, Stavbna 56 den., Šešir 125 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 87—87.50, agrari 53.50—54, vojna odškodnina 434.50—435, febr. 406—407, marec 408.50—409.50, Hrv. esk. 82, Hipo 59—60, Jugo 96.25—96.50, Prištedionа 875—885, Lj. kreditna 135 den., Šećerana 550—560, Drava 565—570, Slavonija 11—12.50, Trbovlje 496—506, Vevče 150—151.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 88.20, Živno 110, Hrv. esk. 9, Hipo 7.40, Alpine 42.95, Leykam 11, Trbovlje 63.20, Kranjska industr. 43, Ruše 37, Slavonija 1.39.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Hrastovi plohi po noti kupca I., II., lepa III. fko vag. meja 2 vag. po 920; iščejo se: deske 20, 24 in 30 mm III. fko vag. meja po 300; zaklj. 2 vag. Tendenca živahnejša.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt): Pšenica 78—79 kg 2% baška 365—367.50, jan. 370—372.50, febr. 360—362.50, sr. 355—357.50, moka 0 g vag. bl. fko Ljubljana 510, oves baški zdrav rešetan 300, koruza baška st. 287.50, ml. tar 282.50, nova času primerno suha kval. gar. jan. 277.50, febr. 282.50, marec 287.50, april 292.50, nova pop. suha 297.50; zaklj. 1 vagon pšenice. Tendenca čvrsta.

Budimpešta (terminska borza), 27. jan. Tendenca izpremenljiva. Pšenica marec 31.58, 31.64, zaklj. 31.56—31.58, maj 32.06, 32.12, zaklj. 32.06—32.08, okt. 29.70, 29.76, zaklj. 29.74—29.76, rž marec 29.90, 29.72, zaklj. 29.80—29.82, maj 29.76, 29.90, zaklj. 29.80—29.82, okt. 24.64, 24.74, zaklj. 24.68—24.70, koruza maj 26.04, 25.96, zaklj. 25.94—25.96, julij 26.46.

Smeh in jok

Gospod Modrijan na samofrču

Ves v knjige se zaril je gospod Modrijan,
na moč kadil in kavo pil je dan na dan
v samotni izbi, pisal, risal, štel in bral.
Le kakšno reč bo Modrijan izmodroval?

Narèd je samofrč in v njem za zob, za žejo,
oblečeni letalsko vanj junaki grějo.
»Oh, pazi nanj!« naroča oče Jurčkov za slovo.
»Le brez skrbi!« dè Modrijan in dà rokò.

Rad iznajditelj bi postal naš Modrijan,
»Če združim zrakoplov« si dé »in aeroplan,
napravm samofrč!« In že načrt zaključi,
se remelji in drgami na vrtu mučí.

Se dvigne Pegazus in splava nad vasjo.
Iz hiš vaščani vro, za njim strmé v nebo.
Kričita Jakec, Jurček na ves glas: »Hudika,
od tu vse manje vidi se kot iz zvonika!«

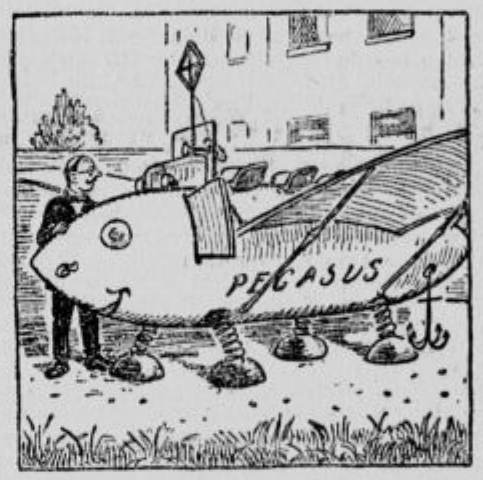

Gotov je samofrč, opremljen s sidrom, s krili,
z nogami prožnimi in z radijem, krmili.
Takoj v stotisoč slikah v svet je razposlan,
po svetu vsem iznajditelj Modrijan je znan.

Se parkrat plava Modrijan okrog vasi,
nato nažge tobak, se v daljni svet spusti.
»Ja, oče,« vpraša Jakec, kam pa zdaj gremò«
»Nič ne vprašuj! Že videl boš, kam vse bo šlo!«

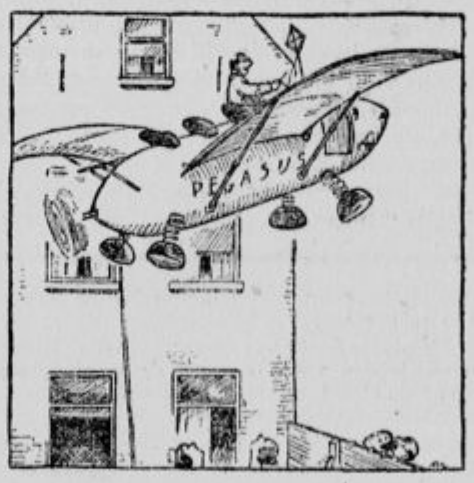

Zdaj Modrijan preskusi novi samofrč.
Poskoči vanj, čeprav ga v srcu grabi krč,
spusti motor. Že dviga se! Že gre v nebo!
In spet na tla! Letalcu smeje se samò!

Čez polja gre, čez gmajne, trate in vasi,
nad večje mesto Pegazus zdaj prifrči.
»G'ej, glej,« zakliče Modrijan, »to je Ljubljana!
Od tu je lepša kot raz grada opazovana!«

»Hej, žena,« kliče, »zdaj gremo okrog sveta!«
‚S teboj za sto milijonov ne bi šla!'
»Bo šel pa Jakec in pa Jurček!« In že hiti
povedat Jakec Jurčku: »Po zraku bomo šli!«

Prot jugu krenejo in kmalu vidijo morjè.
Da bi pristali na obali, sidro brž spuste.
To pa opleta semintja, ker pesek ne drži,
da ljud preplašeni beži pred njim na vse strani.